

REGERINGSKANSLIET

Justitiedepartementet

Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt

Elektronisk ingivning till Bolagsverket

Promemoria upprättad inom Justitiedepartementet

Promemorians huvudsakliga innehåll

Promemorian innehåller förslag till författningsändringar som skall göra det möjligt för aktiebolag att till Bolagsverket ge in anmälningar för registrering, ansökningar och årsredovisningshandlingar elektroniskt.

Vidare innehåller promemorian förslag om att uppgifter som registreras i aktiebolagsregistret och som i dag kungörs på svenska även skall kunna registreras och kungöras på annat officiellt språk inom Europeiska unionen eller på norska eller isländska.

Det föreslås också att en årsredovisning skall få upprättas elektroniskt och undertecknas med en avancerad elektronisk signatur.

Förslagen syftar bl.a. till att genomföra ett EG-direktiv om ändringar i det första bolagsrättsliga direktivet.

De föreslagna ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2006.

Innehållsförteckning

1	Författningsförslag	4
1.1	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).....	4
1.2	Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554).....	8
1.3	Förslag till förordning om ändring i aktiebolagsförordningen (2005:559).....	12
1.4	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:1633) om vissa årsredovisningsfrågor.....	20
2	Bakgrund	21
2.1	Registrering av företag.....	21
2.2	Registrering av aktiebolag, m.m.	21
2.3	Offentliggörande av räkenskapshandlingar och revisionsberättelse.....	22
2.4	Elektronisk ansökan om registrering	23
2.5	Utvecklingen mot 24-timmarsmyndighet m.m.	24
2.6	EG:s publicitetsdirektiv	26
3	Överväganden och förslag.....	27
3.1	Ett elektroniskt ingivningsförfarande bör införas för aktiebolag.....	27
3.2	Registreringsärenden.....	28
3.2.1	Bakgrund.....	28
3.2.2	En anmälan i elektronisk form bör undertecknas med en elektronisk signatur.....	29
3.2.3	Handlingar som skall bifogas en anmälan bör kunna ges in elektroniskt	33
3.2.4	Namn-teckningsprovet bör tas bort.....	37
3.3	Ansökningsärenden.....	38
3.4	Straffansvar vid oriktigt bestyrkande, m.m.....	40
3.5	Skadeståndsfrågor	41
3.6	Ingivande av årsredovisning m.m.	43
3.7	Bolagsverkets dokumenthantering och tillhandahållande av uppgifter.....	47
3.8	Behandling av personuppgifter	49
3.9	Kungörande av årsredovisning	50
3.10	Offentliggörande på annat språk än svenska	50
3.11	Uppgifter om bolaget på bolagets webbplats.....	52
4	Ikraftträdande och övergångsfrågor	53
5	Kostnader.....	54
6	Författningskommentar	55
6.1	Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).....	55
6.2	Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554).....	61

- Bilaga 1** Rådets direktiv 68/151/EEG av den 9 mars 1968 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen
- Bilaga 2** Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/58/EG av den 15 juli 2003 om ändring av rådets direktiv 68/151/EEG när det gäller krav på offentlighet i vissa typer av bolag

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs i fråga om aktiebolagslagen (2005:551) dels att den nuvarande 30 kap. 2 § skall betecknas 30 kap. 3 §, dels att 1 kap. 13 §, 27 kap. 1, 3, 4 och 9 §§, 28 kap. 5 § och 30 kap. 3 § samt rubrikerna närmast före 27 kap. 9 § och 28 kap. 5 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 27 kap. 1 a och 4 a §§ samt 30 kap. 2 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

13 §

En handling som enligt denna lag skall vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

En handling som enligt denna lag skall vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Bestämmelsen i första stycket gäller också vid undertecknande av intyg enligt denna lag.

27 kap.

1 §

Bolagsverket skall föra ett aktiebolagsregister för registrering enligt denna lag eller annan författning.

Av 13 kap. 1 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse framgår att bankaktiebolag skall registreras i bankregistret. När det i denna lag hänvisas till aktiebolagsregistret, skall hänvisningen beträffande bankaktiebolag avse bankregistret.

I fråga om registrering i aktiebolagsregistret av redovisnings- och revisionshandlingar gäller bestämmelserna i årsredovisningslagen (1995:1554) och lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag i stället för bestämmelserna i detta kapitel.

1 a §

En registrering i aktiebolagsre-

gistret skall avfattas på svenska. Om det bolag som en registrering avser begär det, skall registreringen dessutom avfattas på annat officiellt språk inom den Europeiska unionen eller på norska eller isländska.

Den som begär att en registrering skall avfattas på annat språk än svenska skall, om Bolagsverket begär det, ge in en översättning av den eller de uppgifter eller handlingar som skall registreras på annat språk än svenska. Översättningen skall vara gjord från svenska till det språk som begäran avser av en översättare som har auktorisation eller motsvarande behörighet.

3 §

Bolagsverket skall genast kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som har registrerats i aktiebolagsregistret. Beslut om konkurs eller företagsrekonstruktion skall dock inte kungöras enligt denna lag.

En kungörelse som avser en ändring i ett förhållande som tidigare har förts in i registret skall endast ange ändringens art.

En kungörelse skall avfattas på samma språk som registreringen i aktiebolagsregistret.

4 §

Det som enligt denna lag eller särskilda bestämmelser har förts in i aktiebolagsregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det enligt 3 § har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar. Detta gäller dock inte beträffande rättshandlingar eller andra åtgärder som har vidtagits före den sextonde dagen efter kungörandet, om tredje man visar att det var omöjligt för honom eller henne att känna till det som har kungjorts.

I fråga om rättshandlingar och andra åtgärder som har vidtagits innan sådant kungörande som avses i första stycket har skett, kan bolaget inte åberopa det förhållande som blivit eller bort bli infört i registret mot någon annan än den som bolaget visar har känt till förhållandet.

Om det som har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar inte överensstämmer med vad som har införts i aktiebolagsregistret, kan bolaget inte åberopa kungörelsens innehåll mot tredje man. Tredje man kan dock åberopa kungörelsens innehåll mot bolaget, om bolaget inte visar att han eller hon

kände till vad som har förts in i aktiebolagsregistret.

4 a §

Om det som har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar inte stämmer överens med vad som har införts i aktiebolagsregistret, kan bolaget inte åberopa kungörelsens innehåll mot tredje man. Tredje man kan dock åberopa kungörelsens innehåll mot bolaget, om bolaget inte visar att han eller hon kände till vad som har förts in i aktiebolagsregistret.

Om en uppgift har förts in i aktiebolagsregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar såväl på svenska som i översättning till ett främmande språk och översättningen avviker från den svenska språkversionen, kan bolaget inte åberopa översättningen mot tredje man. Tredje man kan dock åberopa översättningen mot bolaget, om bolaget inte visar att han eller hon kände till den svenska språkversionen.

Bemyndiganden

Bemyndiganden *m.m.*

9 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter i ärenden om registrering enligt denna lag.

Regeringen meddelar föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden.

28 kap.

Uppgifter om firma *m.m.* i brev, fakturor och orderblanketter

Uppgifter om firma *m.m.* i brev, fakturor, orderblanketter och på webbplats

5 §

Ett aktiebolags brev, fakturor och orderblanketter skall ange bolagets firma, den ort där styrelsen har sitt säte samt bolagets organisationsnummer enligt

Ett aktiebolags brev, fakturor, orderblanketter och webbplats skall ange bolagets firma, den ort där styrelsen har sitt säte samt bolagets organisationsnummer enligt

lagen (1974:174) om identitetsbe-
teckning för juridiska personer
m.fl. Om bolaget har gått i likvi-
dation, skall också detta anges.

lagen (1974:174) om identitetsbe-
teckning för juridiska personer
m.fl. Om bolaget har gått i likvi-
dation, skall också detta anges.

30 kap.

2 §

Den som uppsåtligen

*1. lämnar osann uppgift i ett in-
tyg eller någon annan urkund en-
ligt denna lag och som upprättas i
elektronisk form,*

*2. i ett ärende enligt denna lag
oriktigt intygar att en elektronisk
handling överensstämmer med
originalet, eller*

*3. lämnar osann uppgift eller
förtiger sanningen i en försäkran
som enligt författning angående
verkställighet av denna lag lämnas
på heder och samvete och som
upprättas i elektronisk form,*

*döms, om åtgärden innebär fara
i bevishänseende, till böter eller
fängelse i högst sex månader.*

*Vad som sägs i första stycket
gäller också den som begår en så-
dan gärning som avses i första
stycket 3 av grov oaktsamhet.*

*Om brott som avses i första
stycket är att anse som grovt,
döms till fängelse i högst två år.*

2 §

Bolagsverket kan vid vite förelägga den verkställande direktören eller en styrelseledamot att fullgöra skyldighet enligt denna lag eller annan författning att

1. hos verket göra en behörig anmälan för registrering i aktiebolagsre-
gistret,

2. på bolagets brev, fakturor och
orderblanketter lämna sådana upp-
gifter som anges i 28 kap. 5 §.

3 §

2. på bolagets brev, fakturor,
orderblanketter och webbplats
lämna sådana uppgifter som anges
i 28 kap. 5 §.

Föreläggande enligt första stycket 1 får inte meddelas, om underlåten-
heten att göra anmälan medför att den fråga som bolagsstämman eller
styrelsen har beslutat om faller eller att bolaget blir skyldigt att gå i
likvidation.

Frågor om utdömmande av vite prövas av Bolagsverket.

1.2 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Härigenom föreskrivs i fråga om årsredovisningslagen (1995:1554) dels att 2 kap. 5 och 7 §§, 8 kap. 4 § samt 9 kap. 1 och 2 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 8 kap. 3 a och 3 b §§, samt närmast före 8 kap. 3 b § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §

Årsredovisningen skall avfattas på svenska i vanlig läsbar form.

Årsredovisningen skall avfattas på svenska i vanlig läsbar form. *I aktiebolag får den i stället upprättas i elektronisk form.*

7 §¹

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, skall årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, skall även denne skriva under årsredovisningen.

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, skall årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, skall även denne skriva under årsredovisningen. *I aktiebolag får årsredovisningen undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om elektroniska signaturer.*

I handelsbolag skall årsredovisningen skrivas under av samtliga obegränsat ansvariga delägare.

I stiftelser med anknuten förvaltning skall årsredovisningen skrivas under av förvaltaren eller, om ett handelsbolag är stiftelsens förvaltare, av samtliga bolagsmän som företräder bolaget.

I övriga företag skall årsredovisningen skrivas under av den redovisningsskyldige eller dennes ställföreträdare.

Om någon av dem som undertecknar årsredovisningen har anmält en avvikande mening, skall yttrandet fogas till redovisningen. I fall som avses i första stycket gäller detta dock endast om den avvikande meningen har antecknats till styrelsens protokoll.

Årsredovisningen skall innehålla uppgift om den dag då den undertecknades.

¹ Senaste lydelse 1999:1112.

8 kap.

3 a §

Handlingar som avses i 3 § första stycket 1 får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten enligt föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Bolagsverket meddelar.

Ett bevis om fastställelse enligt 3 § första stycket 1 får undertecknas med en elektronisk signatur. Närmare föreskrifter om den elektroniska signaturen meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, av Bolagsverket.

Om en handling som avses i första stycket ges in elektroniskt, skall den elektroniska handlingens överensstämmelse med originalet vara bestyrkt enligt föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Bolagsverket meddelar.

Den som lämnar osann uppgift i ett intyg som avses i andra stycket eller oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet enligt tredje stycket döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är att anse som grovt, till fängelse i högst två år.

Registrering i aktiebolagsregistret

3 b §

Registreringsmyndigheten skall registrera årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag i aktiebolagsregistret.

Registreringen skall avfattas på svenska. Om det bolag som en registrering avser begär det, skall registreringen dessutom avfattas på annat officiellt språk inom den Europeiska unionen eller på norska eller isländska.

Den som begär att en registrering skall avfattas på annat språk än svenska skall, om Bolagsverket begär det, ge in en översättning av den eller de uppgifter eller handlingar som skall registreras på annat språk än svenska. Översättningen skall vara gjord från svenska till det språk som begäran avser av en översättare som har auktorisation eller motsvarande behörighet.

4 §²

När årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag eller handelsbolag har getts in till registreringsmyndigheten, skall myndigheten kungöra detta. Kungörandet skall ske i en tidning som myndigheten ger ut.

En kungörelse skall avfattas på svenska. Om det har begärts att årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag skall registreras i aktiebolagsregistret på annat språk än svenska, skall kungörelsen dessutom avfattas på det eller de språken.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om sådant kungörande.

9 kap.

1 §³

Följande företag skall minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en särskild redovisning (delårsrapport):

1. företag som avses i 2 kap. 1 § andra stycket eller 7 kap. 4 § andra stycket, och

2. företag som enligt 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag är skyldiga att upprätta koncernredovisning enligt de lagarna.

Delårsrapporten skall avse företagets verksamhet från räkenskapsårets början. Minst en rapport skall omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.

Delårsrapporten skall avfattas på svenska i vanlig läsbar form.

Delårsrapporten skall avfattas på svenska i vanlig läsbar form. I aktiebolag får den i stället upprättas i elektronisk form.

² Senaste lydelse 1999:1112.

³ Senaste lydelse 1999:1112.

2 §⁴

En delårsrapport skall hållas tillgänglig hos företaget för var och en som vill ta del av den. En kopia skall genast sändas till en sådan aktieägare, bolagsman eller medlem som begär det och uppger sin postadress. En delårsrapport som avses i 1 § andra stycket andra meningen skall senast två månader efter rapportperiodens utgång offentliggöras i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 3 §.

Om delårsrapport inte ges in till registreringsmyndigheten i rätt tid, tillämpas 8 kap. 13 §.

En delårsrapport skall hållas tillgänglig hos företaget för var och en som vill ta del av den. En kopia skall genast sändas till en sådan aktieägare, bolagsman eller medlem som begär det och uppger sin postadress. En delårsrapport som avses i 1 § andra stycket andra meningen skall senast två månader efter rapportperiodens utgång offentliggöras i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 3–3 b §§.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

⁴ Senaste lydelse 1999:1112.

1.3 Förslag till förordning om ändring i aktiebolagsförordningen (2005:559)

Härigenom föreskrivs i fråga om aktiebolagsförordningen (2005:559) dels att 1 kap. 1–4, 9, 10, 12, 35 och 49 §§, 2 kap. 10 § samt 4 kap. 3 § skall ha följande lydelse,

dels att det i förordningen skall införas åtta nya paragrafer, 1 kap. 2 a §, 2 kap. 4 a, 15 a 17 a och 17 b §§, 3 kap. 7 a § och 4 kap. 2 a och 2 b §§ samt närmast före 1 kap. 2 a §, 2 kap. 17 a och 17 b §§, 3 kap. 7 a § och 4 kap. 2 a och 2 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

En anmälan för registrering enligt aktiebolagslagen (2005:551) eller 12 kap. 8 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar skall göras skriftligen hos Bolagsverket.

En anmälan enligt första stycket eller en ansökan enligt aktiebolagslagen som skall handläggas av Bolagsverket, får överföras elektroniskt till Bolagsverket enligt föreskrifter som Bolagsverket får meddela.

2 §

En anmälan för registrering enligt 2 kap. 22 § aktiebolagslagen (2005:551) av bolag skall undertecknas av alla styrelseledamöter och den verkställande direktören. Andra anmälningar skall undertecknas av en styrelseledamot eller den verkställande direktören. En anmälan av bolag i likvidation skall undertecknas av likvidatorn eller, när flera likvidatorer har utsetts, en av likvidatorerna.

En anmälan för registrering skall undertecknas av en styrelseledamot eller av den verkställande direktören. En anmälan av bolag i likvidation skall undertecknas av likvidatorn eller, när flera likvidatorer har utsetts, av en av likvidatorerna.

Undertecknande med elektronisk signatur

2 a §

En anmälan eller ansökan som överförs elektroniskt till Bolagsverket skall vara undertecknad med en elektronisk signatur enligt föreskrifter som Bolagsverket får

meddela.

3 §

En anmälan för registrering enligt 2 kap. 22 § aktiebolagslagen (2005:551) av bolag skall innehålla uppgift om

1. bolagets postadress,
2. fullständigt namn, personnummer eller, om sådant saknas, födelse- datum och postadress beträffande stiftarna samt, om ett handelsbolag är stiftare, varje obegränsat ansvarig bolagsman,
3. fullständigt namn, personnummer eller, om sådant saknas, födelse- datum, postadress och, om postadressen avviker från hemvistet, hemvist för styrelseledamot och revisor samt, i förekommande fall, för
 - a) styrelseordförande,
 - b) styrelsesuppleant,
 - c) verkställande direktör,
 - d) vice verkställande direktör,
 - e) särskild firmatecknare,
 - f) särskild delgivningsmottagare,
 - g) revisorssuppleant,
 - h) lekmannarevisor, och
 - i) suppleant för lekmannarevisor,
4. hur bolagets firma tecknas,
5. antalet tecknade aktier och summan av de belopp som enligt 2 kap. 5 § fjärde stycket aktiebolagslagen lägst skall betalas för de tecknade aktierna (bolagets aktiekapital), och
6. de belopp som har betalats med pengar respektive apportegendom.

Är revisorn ett registrerat revisionsbolag, skall dess organisations- nummer anges.

Anmälan skall innehålla en försäkran på heder och samvete att stiftarna och de i första stycket 3 angivna personerna inte är i konkurs eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken samt att revisorerna uppfyller de i 9 kap. 10-13 §§ aktiebolagslagen angivna behörighetskraven och lekmanna- revisorerna de i 10 kap. 9 § samma lag angivna behörighetskraven. I fråga om särskilda delgivnings- mottagare krävs dock endast en försäkran att den bemyndigade inte har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. *I en anmälan eller i en annan handling som ges in till Bolagsverket skall det även finnas av revisorerna och lek- mannarevisorerna undertecknade bekräftelser på att de har åtagit sig uppdragen.*

Anmälan skall innehålla en försäkran på heder och samvete att stiftarna och de i första stycket 3 angivna personerna inte är i konkurs eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken samt att revisorerna uppfyller de i 9 kap. 10-13 §§ aktiebolagslagen angivna behörighetskraven och lekmanna- revisorerna de i 10 kap. 9 § samma lag angivna behörighetskraven. I fråga om särskilda delgivnings- mottagare krävs dock endast en försäkran att den bemyndigade inte har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

4 §

Vid en anmälan som avses i 3 § skall följande handlingar ges in:

1. en kopia av stiftelseurkunden, inklusive bolagsordningen, och avtal enligt 2 kap. 9 § aktiebolagslagen (2005:551), som inte har tagits in i stiftelseurkunden, samt en kopia av balans- eller resultaträkningar som anges i samma paragraf,

2. en försäkran på heder och samvete att uppgifterna i anmälan om val av styrelseordförande, verkställande direktör, vice verkställande direktör och firmatecknare, om särskild delgivningsmottagare och om hur bolagets firma tecknas stämmer överens med de beslut som bolaget har fattat,

3. *en handling på vilken varje styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare och särskild delgivningsmottagare har skrivit sin av vittnen styrkta namnteckning, om detta inte har skett på själva anmälningshandlingen,*

3. *en försäkran på heder och samvete att de personer som har utsetts till styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, styrelseordförande, verkställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare, särskild delgivningsmottagare, revisorer, revisorssuppleanter och lekmannarevisorer har åtagit sig uppdragen,*

4. ett intyg från ett sådant kreditinstitut som avses i 2 kap. 17 § aktiebolagslagen om det belopp som har satts in på särskilt konto hos institutet som betalning för bolagets aktier med uppgift om när uttag från kontot först har skett, och

5. ett sådant revisorsyttrande som anges i 2 kap. 19 § aktiebolagslagen.

Om den som anmäls som styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör eller firmatecknare inte är folkbokförd i Sverige, skall det vid anmälan ges in en kopia av passhandling eller annan identitetshandling som avser den anmälda. Bolagsverket får kräva in ytterligare handlingar om det behövs för att säkerställa den anmäldes identitet.

Om bolagsordningen innehåller ett förbehåll enligt 1 kap. 10 § skall det i anmälan lämnas uppgift om hos vilken central värdepappersförvaltare som bolagets aktier skall registreras.

9 §

Vid en anmälan för registrering enligt 8 kap. 43 § aktiebolagslagen (2005:551) tillämpas 3 § första stycket 1, 3 och 4 samt tredje stycket samma paragraf.

Om anmälan inte endast avser ändring av hemvist eller postadress, skall det till anmälan fogas

1. en kopia av protokoll eller annan handling som bestyrker val eller entledigande av styrelseledamot eller styrelsesuppleant,

2. en försäkran på heder och samvete att uppgifterna i anmälan om val av eller entledigande av styrelseordförande, verkställande direktör, vice verkställande direktör och firmatecknare, om särskild delgivningsmottagare och om hur bolagets firma tecknas stämmer överens med de beslut som anmälan grundar sig på,

3. *en handling på vilken varje styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör, vice verk-*

3. *en försäkran på heder och samvete att de personer som har utsetts till styrelseledamöter, sty-*

ställande direktör, firmatecknare och särskild delgivningsmottagare har skrivit sin av vittnen styrkta namnteckning, om detta inte har skett på själva anmälningshandlingen.

Vid en anmälan enligt andra stycket tillämpas 4 § andra stycket.

10 §

Vid en anmälan för registrering enligt 9 kap. 47 § aktiebolagslagen (2005:551) tillämpas 3 § första stycket 3 *samt* andra och tredje styckena samma paragraf.

Om anmälan inte avser endast ändring av hemvist eller postadress, skall det till anmälan fogas en kopia av protokoll eller annan handling som bestyrker val av revisor eller revisorssuppleant.

12 §

Vid en anmälan för registrering enligt 10 kap. 19 § aktiebolagslagen (2005:551) tillämpas 3 § första stycket 3 *samt* tredje stycket samma paragraf.

Om anmälan inte avser endast ändring av hemvist eller postadress, skall det till anmälan fogas en kopia av protokoll eller annan handling som bestyrker val av lekmannarevisor eller suppleant för lekmanarevisor.

35 §

Vid en anmälan för registrering enligt 23 kap. 25 § aktiebolagslagen (2005:551) av bolag som har bildats i samband med fusion genom kombination tillämpas 3 § första stycket 1 och 3–6 *samt* andra och tredje styckena samma paragraf.

Till anmälan skall det vidare fogas

1. en försäkran på heder och samvete att uppgifterna i anmälan om val av styrelseordförande, verkställande direktör, vice verkställande direktör och firmatecknare, om särskild delgivningsmottagare och om hur bolagets firma tecknas stämmer överens med de beslut som bolaget har fattat,

2. en handling på vilken varje styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare och särskild delgivningsmottagare har skrivit sin av vittnen styrkta namnteckning, om detta inte har skett på själva anmälningshandlingen.

relsesuppleanter, styrelseordförande, verkställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare och särskild delgivningsmottagare har åtagit sig uppdragen,

Vid en anmälan för registrering enligt 9 kap. 47 § aktiebolagslagen (2005:551) tillämpas 3 § första stycket 3, andra och tredje styckena samma paragraf *samt* 4 § första stycket 3.

Vid en anmälan för registrering enligt 10 kap. 19 § aktiebolagslagen (2005:551) tillämpas 3 § första stycket 3, tredje stycket samma paragraf *samt* 4 § första stycket 3.

2. en försäkran på heder och samvete att de personer som har utsetts till styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, styrelseordförande, verkställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare, särskild delgivningsmottagare, revisorer, revisorssuppleanter och lekmannarevisorer har åtagit sig uppdragen.

Bestämmelser om intyg från revisor finns i 23 kap. 25 § andra stycket aktiebolagslagen.

49 §

En anmälan för registrering enligt 25 kap. 45 § tredje stycket aktiebolagslagen (2005:551) av beslut att likvidation skall upphöra skall innehålla en försäkran på heder och samvete om att det inte finns likvidationsanledning enligt 25 kap. 11 eller 12 § nämnda lag, att bolagets eget kapital beräknat enligt 25 kap. 14 § samma lag uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet samt att utskiftning inte har ägt rum.

Vid anmälan tillämpas 3 § första stycket 1, 3 och 4 och tredje stycket samma paragraf. Till anmälan skall det vidare fogas

1. en kopia av bolagsstämmans protokoll,
2. en kopia av revisorns yttrande enligt 25 kap. 45 § första stycket aktiebolagslagen,
3. en försäkran på heder och samvete att uppgifterna i anmälan om val av styrelseordförande, verkställande direktör, vice verkställande direktör och firmatecknare, om särskild delgivningsmottagare och om hur bolagets firma tecknas stämmer överens med de beslut som bolaget har fattat, och

4. en handling på vilken varje styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare och särskild delgivningsmottagare har skrivit sin av vittnen styrkt namnteckning, om detta inte har skett på själva anmälningshandlingen.

4. en försäkran på heder och samvete att de personer som har utsetts till styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, styrelseordförande, verkställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare och särskild delgivningsmottagare har åtagit sig uppdragen.

2 kap.

4 a §

Information som skall lämnas enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) behöver inte omfatta uppgift i en handling som har kommit in till Bolagsverket, om den enskilde har tagit del av handlingens innehåll. Om den enskilde begär det, skall dock informationen även omfatta uppgift i en sådan handling.

Om informationen inte innehåller handling som avses i första stycket, skall det av informationen framgå att handlingen behandlas av myndigheten.

10 §

Handlingar som avser en anmälan eller underrättelse enligt aktiebolagslagen (2005:551) skall biläggas aktiebolagsregistret. *Sådana handlingar skall förvaras särskilt för varje bolag.*

Handlingar som avser en anmälan eller underrättelse enligt aktiebolagslagen (2005:551) skall biläggas aktiebolagsregistret. *Sådana handlingar skall för varje bolag sammanföras i akter.*

Av 15 a § framgår att vissa handlingar även skall införas i aktiebolagsregistret.

15 a §

Aktiebolagsregistret skall för varje bolag innehålla

- 1. stiftelseurkunden,*
- 2. bolagsordningen, ändring av bolagsordningen och bolagsordningen i dess senaste lydelse, och*
- 3. årsredovisningar, revisionsberättelser, koncernredovisningar, koncernrevisionsberättelser och delårsrapporter enligt 8 kap. 3 och 16 § samt 9 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554).*

Aktiebolagsregistret behöver inte innehålla handlingar som avses i första stycket, om de har kommit in till Bolagsverket före den 1 juli 2006. Det gäller dock inte om det har begärts att handlingarna skall lämnas ut på medium för automatiserad behandling och verket enligt 17 a § första stycket har varit skyldigt att lämna ut dem på sådant medium.

Utlämnande av uppgifter på medium för automatiserad behandling

17 a §

Bolagsverket skall lämna ut uppgifter och handlingar i aktiebolagsregistret på medium för automatiserad behandling, om det begärs. Detsamma gäller avseende handlingar enligt 15 a § och som inte har förts in i aktiebolagsregistret, om det har gått högst tio år sedan de kom in till verket.

Handlingar som avses i 10 § som inte har förts in i aktiebolagsregistret och som inte behöver lämnas ut enligt första stycket får lämnas ut på medium för automatiserad databehandling till myndigheter och, om det är uppenbart att det kan ske utan risk för att enskildas personliga integritet kränks, till enskilda.

Sökning efter uppgifter och handlingar

17 b §

Vid sökning efter uppgifter som avser bolag som är upplöst får, om det har förflutit mer än fem år sedan det har registrerats att bolaget är upplöst, endast organisationsnummer och firma användas som sökbegrepp.

Vid sökning efter handlingar som avses i 10 och 15 a §§, får endast uppgifter som avses i 15 kap. 2 § första stycket 1 och 2 sekretesslagen (1980:100) samt organisationsnummer och firma användas som sökbegrepp.

3 kap.

Avgifter vid utlämnande av uppgifter och handlingar

7 a §

Bolagsverket fastställer avgifter för sådant utlämnande av uppgifter och handlingar som sker på medium för automatiserad behandling.

4 kap.

Upprättande av försäkran och intyg elektroniskt

2 a §

En försäkran på heder och sam-

vete enligt denna förordning får undertecknas med en elektronisk signatur enligt föreskrifter som Bolagsverket får meddela.

Om ett intyg enligt 1 kap. 15 § fjärde stycket upprättas i elektronisk form, skall det undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Ingivning av handlingar som har upprättats elektroniskt

2 b §

Handlingar som skall fogas till anmälningar och ansökningar och som har upprättats elektroniskt, får överföras elektroniskt till Bolagsverket enligt föreskrifter som Bolagsverket får meddela.

3 §

Kopior som skall ges in enligt denna förordning skall vara bestyrkta.

Kopior som skall ges in enligt denna förordning skall vara bestyrkta. En elektronisk kopia överensstämmande med originalet skall vara bestyrkt enligt föreskrifter som Bolagsverket får meddela.

Handling som enligt denna förordning skall ges in i kopia får även ges in i original.

En handling som enligt denna förordning skall ges in i kopia får även ges in i original. Om handlingen har upprättats elektroniskt, skall bestämmelserna i 2 b § tillämpas.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2006.

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:1633) om vissa årsredovisningsfrågor

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (1995:1633) om vissa årsredovisningsfrågor skall införas en ny paragraf, 1 a §, samt närmast före den en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Elektronisk ingivning

1 a §

Bolagsverket får meddela föreskrifter enligt 8 kap. 3 a § första tredje styckena årsredovisningslagen (1995:1554).

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2006.

2 Bakgrund

2.1 Registrering av företag

Näringsverksamhet bedrivs ofta i form av en juridisk person, t.ex. ett aktiebolag eller ett handelsbolag. De olika slagen av juridiska personer skiljer sig åt, bl.a. i fråga om bildande, organisation och ansvar för åtaganden gentemot tredje man.

De flesta juridiska personer registreras. I samband med registreringen kontrolleras att vissa formkrav för den juridiska personen är uppfyllda. Genom registreringen får den juridiska personen normalt rättskapacitet och kan få rättigheter och ikläda sig skyldigheter. Registreringen medför också att var och en kan få tillgång till vissa uppgifter om den juridiska personen.

Bolagsverket ansvarar för de flesta företagsregistren. Verket har hand om registreringen av bl.a. aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar, enskilda näringsidkare, bolagsmän i enkla bolag, ideella föreningar som bedriver näringsverksamhet och utländska företags filialer i Sverige.

2.2 Registrering av aktiebolag, m.m.

En mycket stor del av företagandet i Sverige bedrivs i aktiebolagsform. Ett aktiebolag karaktäriseras av att bolagets ägare personligen inte ansvarar för bolagets förpliktelser.

De grundläggande reglerna för aktiebolag finns samlade i aktiebolagslagen (1975:1385). Den 1 januari 2006 träder en ny aktiebolagslag (2005:551) i kraft som ersätter 1975 års aktiebolagslag. Samtidigt ersätts aktiebolagsförordningen (1975:1387) av en ny aktiebolagsförordning (2005:559). (Författningshänvisningarna nedan avser den nya aktiebolagslagen och aktiebolagsförordningen.)

Ett aktiebolag bildas av en eller flera stiftare. En stiftare kan vara en fysisk person bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, en svensk juridisk person eller, under vissa förutsättningar, en utländsk juridisk person (se 2 kap. 1 § aktiebolagslagen). I samband med bildandet skall ett flertal handlingar upprättas. Bland annat skall en stiftelseurkund upprättas. Stiftelseurkunden skall bl.a. innehålla uppgift om hur mycket som skall betalas för varje aktie. Den skall också innehålla vissa uppgifter beträffande bolagets funktionärer (se 2 kap. 5 §). Teckningen av aktie skall ske i stiftelseurkunden (se 2 kap. 12 §). Bolaget anses bildat när stiftelseurkunden har undertecknats av samtliga stiftare (se 2 kap. 4 § första stycket).

Ett bolag skall anmälas för registrering senast sex månader efter det att stiftelseurkunden har undertecknats (se 2 kap. 22 §). Om registreringsanmälan inte görs, faller frågan om bolagsbildningen (se 2 kap. 24 §). Det innebär att aktieteckning som har gjorts inte längre är bindande och att de belopp som har inbetalats för aktierna skall återbetalas.

Krav på registrering gäller inte bara i samband med att ett aktiebolag bildas. Även vissa händelser i bolagets löpande verksamhet skall anmälas för registrering, bl.a. beslut om ändring av bolagsordning, förändringar i

bolagets ledning och beslut om emission (se 3 kap. 5 §, 8 kap. 43 §, 12 kap. 10 § första stycket och 13 kap. 27 § aktiebolagslagen).

Bolagsverket för ett särskilt register, aktiebolagsregistret, i vilket uppgifter om aktiebolagen förs in. Aktiebolagsregistret förs med hjälp av automatiserad databehandling.

En registreringsanmälan skall göras skriftligen (se 1 kap. 1 § aktiebolagsförordningen). Sedan anmälan har kommit in till Bolagsverket, kontrollerar verket att den uppfyller de krav som gäller för registrering i det aktuella fallet. Om anmälan inte uppfyller kraven, förelägger verket sökanden att yttra sig eller vidta rättelse. Detsamma gäller bl.a. om verket finner att det beslut som anmäls för registrering eller en handling som bifogas anmälan inte har tillkommit i behörig ordning eller till sitt innehåll strider mot lag eller annan författning eller mot bolagsordningen. Om sökanden inte följer föreläggandet, skrivs anmälan av. Om sökanden har yttrat sig, men hindret mot registrering kvarstår, kan Bolagsverket vägra registrering (se 27 kap. 2 § aktiebolagslagen).

Det är inte bara i samband med registreringsanmälningar som ett aktiebolag kommunicerar med Bolagsverket. Verket fungerar också som prövningsmyndighet i vissa fall. Som exempel kan nämnas att ett aktiebolag kan ansöka hos verket om dispens från bosättningskravet för styrelseledamöter (se 8 kap. 9 §) och om dispens från kravet att anlita auktoriserad revisor (se 9 kap. 15 §). Ett aktiebolag är också skyldigt att som ett led i förfarandet vid fusion respektive delning ansöka hos verket om tillstånd att verkställa fusions- respektive delningsplanen (se 23 kap. 20 och 33 §§ samt 24 kap. 22 §). Även minskning av aktiekapitalet kräver i vissa fall att bolaget ger in en ansökan till Bolagsverket (se 20 kap. 25 §).

Bankaktiebolag och kreditmarknadsbolag utgör särskilda slag av aktiebolag som har tillstånd att driva bankrörelse respektive finansieringsrörelse. För dessa bolag gäller aktiebolagens bestämmelser om inte något annat anges i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Bankerna registreras – tillsammans med sparbanker och medlemsbanker – i bankregistret. Kreditmarknadsbolagen registreras i aktiebolagsregistret.

Försäkringsaktiebolag utgör också ett särskilt slag av aktiebolag. För dessa bolag tillämpas inte aktiebolagslagen. I stället finns den associationsrättsliga regleringen i försäkringsrörelselagen (1982:713). Försäkringsföretagen registreras i försäkringsregistret.

2.3 Offentliggörande av räkenskapshandlingar och revisionsberättelse

Juridiska personer, och därmed också aktiebolag, är normalt bokföringskyldiga för sin verksamhet. Det innebär bl.a. att ett aktiebolag är skyldigt att löpande bokföra alla affärshändelser, se till att det finns verifikationer och bevara all räkenskapsinformation till följd av verksamheten (se 2 kap. 1 § och 4 kap. 1 § bokföringslagen [1999:1078]). För aktiebolag gäller dessutom en skyldighet att för varje år avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning (se 6 kap. 1 § bokföringslagen). En årsredovisning skall bl.a. innehålla en balansräkning och en resultaträkning. Närmare bestämmelser om bokföringsskyldigheten och

upprättandet av årsredovisning finns i bokföringslagen (1999:1078) och årsredovisningslagen (1995:1554).

Den löpande bokföringen i ett aktiebolag liksom årsredovisningen granskas av bolagets revisor (se 9 kap. 3 § aktiebolagslagen). Som ett resultat av granskningen skall revisorn lämna en revisionsberättelse till bolagsstämman (se 9 kap. 5 § aktiebolagslagen). Revisionsberättelsen skall bl.a. innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig lag (se 9 kap. 31 § aktiebolagslagen).

Ett av syftena bakom kraven på löpande bokföring och årsredovisning är att utomstående skall ges möjlighet att bedöma aktiebolagets ekonomiska ställning. Enligt bokföringslagen skall således årsredovisningen och revisionsberättelsen offentliggöras (se 6 kap. 2 § bokföringslagen). För aktiebolag sker det genom att kopior av årsredovisningen och revisionsberättelsen skickas till Bolagsverket. Hos Bolagsverket blir årsredovisningen och revisionsberättelsen offentlig och var och en som önskar det kan ta del av handlingarna där.

För bankaktiebolagen – liksom för de övriga bankerna, kreditmarknadsföretagen (kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar) och värdepappersbolagen – gäller särskilda bestämmelser om årsredovisning. De bestämmelserna finns i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. För försäkringsaktiebolagen gäller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

2.4 Elektronisk ansökan om registrering

Enskilda näringsidkare

En enskild näringsidkare är en fysisk person som själv driver näringsverksamhet. Enligt handelsregisterlagen (1974:157) är en enskild näringsidkare som driver vissa slag av verksamheter skyldig att ansöka om registrering i handelsregistret, som förs av Bolagsverket (se 2 §). Enskilda näringsidkare som inte omfattas av sådan skyldighet får på frivillig grund registrera sig i handelsregistret.¹

En ansökan om registrering av enskild näringsverksamhet kunde tidigare göras enbart i pappersform. År 2002 infördes möjlighet för enskilda näringsidkare att göra ansökan på elektronisk väg.

Bolagsverket har meddelat föreskrifter om ansökan eller anmälan om registrering som lämnas elektroniskt (Bolagsverkets föreskrifter om elektronisk ansökan och anmälan enligt handelsregisterförordningen; BOLFS 2004:5). I dessa anges att en ansökan eller en anmälan får lämnas till Bolagsverket i form av ett elektroniskt dokument genom den elektroniska tjänst som finns på Bolagsverkets och Skatteverkets gemensamma webbplats. Vidare anges att dokumentet skall upprättas, skrivs under med användande av s.k. e-legitimation och överförs till verkets elektroniska mottagningstjänst i sådant format och med sådana rutiner att verket kan ta emot, läsa och bevara handlingen samt skydda sig mot data-

¹ I promemorian Förenklade redovisningsregler, m.m. (Ju2004/10672/L1) har vissa ändringar i registreringskyldigheten föreslagits. Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

virus och andra hot mot informationssäkerheten. Det anges också att e-legitimationen skall uppfylla de krav som ställs upp i Skatteverkets grundläggande riktlinjer för myndigheternas användning av e-legitimation och elektroniska underskrifter (RSV M 2003:24).

Även en enskild näringsidkare som saknar e-legitimation kan göra delar av sin ansökan eller anmälan om registrering elektroniskt. I ett sådant fall skapas en blankett på ovan nämnda webbplats som näringsidkaren kan fylla i uppgifter i och sända elektroniskt till verket. Näringsidkaren skriver sedan ut blanketten, skriver under handlingen och skickar den med postbefordran till Bolagsverket. Fördelen med detta förfarande är att handläggningen av registreringen kan påbörjas redan när ansökan eller anmälan kommer in till verket på elektronisk väg. Registreringen kan dock inte slutföras förrän den underskrivna handlingen kommer in.

Bolagsverket har uppgett att intresset för det elektroniska ansöknings- och anmälningsförfarandet har ökat under de senaste åren.

Övriga företagsformer

Det finns inte något författningsstöd som gör det möjligt att på elektronisk väg ge in registreringsanmälningar som avser andra slag av företagsformer än enskild näringsverksamhet. Aktiebolag och handelsbolag har dock samma möjligheter som enskilda näringsidkare utan e-legitimation att göra vissa delar av anmälan på elektronisk väg (se ovan).

2.5 Utvecklingen mot 24-timmarsmyndighet m.m.

När nya rutiner för registreringsförfarandet för aktiebolag övervägs, bör man också beakta den pågående utvecklingen mot s.k. 24-timmarsmyndigheter liksom den ökande användningen av elektroniska signaturer.

24-timmarsmyndigheten

De senaste årens explosionsartade utveckling när det gäller allmänhetens användning av persondatorer och Internettjänster har skapat nya förutsättningar för offentlig förvaltning. Kommunikationen mellan medborgare och myndigheter kan i allt högre utsträckning ske med hjälp av modern informationsteknologi och myndigheterna kan i ökande grad använda sig av den nya tekniken vid sin ärendehantering.

I propositionen Ett informationssamhälle för alla (prop. 1999/2000:86) har regeringen uttalat att den statliga förvaltningen skall vara ett föredöme som aktiv användare av informationsteknik såväl i den egna verksamheten som i samverkan med företag och myndigheter. Det har också slagits fast att utvecklingen av s.k. 24-timmarsmyndigheter bör stimuleras. Med 24-timmarsmyndighet avses en myndighet som dygnet runt är elektroniskt tillgänglig för allmänheten för informationshämtande och ärendehantering.

I linje med detta har ett stort antal myndigheter under de senaste åren infört rutiner som gör det möjligt för allmänheten att ge in ansökningar elektroniskt. Så är det t.ex. numera möjligt att ge in självdeklarationer

och deklARATIONER för moms, arbetsgivaravgift och avdragen skatt till Skatteverket elektroniskt. Inom socialförsäkringsadministrationen har elektroniska rutiner för vissa anmälningar, t.ex. om föräldrapenning, införts. Sedan den 1 december 2002 är det, som tidigare har beskrivits, möjligt att ge in elektroniska ansökningar till Bolagsverket om registrering av enskilda näringsidkare (se ovan avsnitt 2.4). I lagrådsremissen Elektroniskt ansökningsförfarande i inskrivningsärenden, m.m., som beslutades den 8 september 2005, har regeringen föreslagit att ansökningar om inskrivning skall få ges in till inskrivningsmyndigheten på elektronisk väg.

Elektroniska signaturer

Ökade möjligheter till informationsöverföring via Internet ställer krav på utvecklade system för att säkerställa att den elektroniskt överförda informationen inte har förändrats, att informationens avsändare är den som uppges och att avsändaren inte senare förnekar att han eller hon har sänt informationen. Dessa behov kan tillgodoses genom olika slag av elektroniska signaturer.

För att kunna använda en elektronisk signatur i ett öppet system där parterna inte känner varandra i förväg, såsom Internet, behöver parterna kunna inhämta information om kopplingen mellan den elektroniska signaturen och en bestämd person. Det har därför utvecklats ett system för elektroniska signaturer som benämns det öppna nyckelsystemet (Public Key Infrastructure, PKI). I ett sådant system utfärdas ett elektroniskt intyg (certifikat) av en betrodd tredje part. Ett certifikat innehåller uppgifter om vem som är innehavare av en elektronisk signatur.

Regeringen uppdrog i december 2000 åt Riksskatteverket att under ett inledningsskede ha ett sammanhållande ansvar för administrationen av certifikat för elektronisk identifiering och elektroniska signaturer inom statsförvaltningen (Ju2000/7439 och Ju2000/4939). Inom ramen för det s.k. SAMSET-projektet och i samverkan med Riksförsäkringsverket, Patent- och registreringsverket och Statskontoret utarbetade Skatteverket riktlinjer för elektronisk identifiering, signering och stämpling av elektroniska handlingar m.m.

Statskontoret har för statsförvaltningens räkning upphandlat certifikattjänster och tecknat ramavtal med några leverantörer av sådana tjänster. En myndighet som tar rutiner för elektronisk identifiering och signering i bruk kan avropa certifikattjänster enligt dessa ramavtal.

Den 1 januari 2004 inrättades Nämnden för elektronisk förvaltning, E-nämnden. Nämndens uppgift är att stödja utvecklingen av ett säkert och effektivt elektroniskt informationsutbyte mellan myndigheter och mellan myndigheter och enskilda. Nämnden har antagit Skatteverkets nyss nämnda riktlinjer som vägledning för myndigheternas användning av e-legitimationer och elektroniska underskrifter (E-nämnden 04:02).

2.6 EG:s publicitetsdirektiv

Det första bolagsrättsliga direktivet (i fortsättningen benämnt publicitetsdirektivet)² gäller, såvitt avser svenska företagsformer, aktiebolag (se artikel 1). Direktivet innehåller bestämmelser om offentliggörande av vissa handlingar och uppgifter (se artikel 2). Bland de handlingar och uppgifter som skall offentliggöras märks

- stiftelseurkunden och bolagsordningen jämte ändringar i dessa handlingar,

- uppgifter om de personer som utgör eller ingår i bolagsorganen och som är behöriga att företräda bolaget mot tredje man eller deltar i ledning, tillsyn eller kontroll av bolaget, samt

- balans- och resultaträkningar.

Enligt artikel 3 skall det i det centrala register, handelsregister eller bolagsregister där bolaget är registrerat läggas upp en akt för bolaget. Alla handlingar och uppgifter som anges i artikel 2 skall förvaras i akten eller föras in i registret. Om det begärs, skall en kopia av handlingarna och uppgifterna tillhandahållas. Handlingarna och uppgifterna skall offentliggöras i en av medlemsstaten utsedd nationell tidning antingen genom att helt eller delvis återges eller genom att hänvisning sker till en handling som förvaras i akten eller är införd i registret.

I artikel 3.5 finns bestämmelser om rättsverkan av registreringen och i artikel 3.6 regleras vad som gäller om de uppgifter som offentliggörs avviker från vad som framgår av registret eller akten.

Svensk rätt torde i dag vara i överensstämmelse med publicitetsdirektivet i den lydelse som det tidigare har haft (se främst 27 kap. aktiebolagslagen och 20 kap. försäkringsrörelselagen [1982:713] samt anknytande bestämmelser om anmälan för registrering, 8 kap. årsredovisningslagen [1995:1554] och 8 kap. lagen [1995:1559] om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 8 kap. lagen [1995:1560] om årsredovisning i försäkringsföretag).

Europaparlamentet och Rådet har år 2003 genom ett direktiv (i fortsättningen benämnt ändringsdirektivet)³ beslutat om ändringar i publicitetsdirektivet. Följande punkter i ändringsdirektivet är i detta sammanhang av särskilt intresse.

- Alla bolag skall senast den 1 januari 2007 få i elektronisk form ge in alla handlingar och uppgifter som skall offentliggöras enligt artikel 2. Dessutom kan medlemsstaterna ålägga alla bolag eller vissa kategorier av bolag att i elektronisk form ge in handlingar och uppgifter som skall offentliggöras.

- Handlingar och uppgifter som har getts in efter den 1 januari 2007, oavsett om det har skett i pappersform eller elektronisk form, skall föras in i registret eller omskrivas i detta i elektronisk form. Handlingar som har getts in i pappersform skall omvandlas till elektroniska dokument.

² Rådets direktiv 68/151/EEG av den 9 mars 1968 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/58/EG av den 15 juli 2003 om ändring av rådets direktiv 68/151/EEG när det gäller krav på offentlighet i vissa typer av bolag.

– Handlingar och uppgifter som senast den 31 december 2006 har getts in till registret i pappersform skall under vissa förutsättningar omvandlas till elektroniska dokument.

– Handlingar och uppgifter som offentliggörs skall, om det begärs, tillhandahållas elektroniskt. Det gäller om handlingarna eller uppgifterna har getts in efter den 1 januari 2007 och i vissa fall om de har getts in tidigare.

– Handlingar och uppgifter som offentliggörs skall kunna offentliggöras på vilket eller vilka som helst av gemenskapens officiella språk.

Ändringsdirektivet innehåller även en bestämmelse om att den nationella tidning i vilken uppgifter eller handlingar skall offentliggöras, kan vara en tidning i elektronisk form. Denna bestämmelse har behandlats i ett annat sammanhang (se Ds 2003:42 och Ds 2005:2).

Ändringsdirektivet trädde i kraft samma dag som det offentliggjordes i Europeiska unionens offentliga tidning, dvs. den 4 september 2003. Det skall vara genomfört i nationell rätt senast den 1 januari 2007.

3 Överväganden och förslag

3.1 Ett elektroniskt ingivningsförfarande bör införas för aktiebolag

<p>Bedömning: Det bör införas möjlighet för aktiebolag att till Bolagsverket ge in registreringsanmälningar, ansökningar, redovisningshandlingar och revisionsberättelser elektroniskt.</p>
--

Skälen för bedömningen: Under de senaste åren har användningen av personatorer och Internet ökat mycket kraftigt. Myndigheter har också i allt större utsträckning gjort sig tillgängliga via Internet. Samtidigt har intresset för att kunna ge in registreringsanmälningar och årsredovisningar elektroniskt till Bolagsverket ökat.

Det finns flera skäl för att det bör införas ett elektroniskt ingivningsförfarande i ärenden som avser registrering av aktiebolag. Ett sådant system bör t.ex. kunna leda till att Bolagsverkets verksamhet effektiviseras. Om uppgifterna i en elektronisk anmälan genom automatiserad behandling kan föras över direkt till verkets handläggningssystem och sedan till aktiebolagsregistret, slipper verket vissa registreringsarbeten.

Även för bolagen bör ett elektroniskt ingivningsförfarande kunna innebära effektivitetsvinster, eftersom upprättandet och ingivandet av elektroniska anmälningar kräver mindre arbete än vad motsvarande pappersbaserade anmälningar gör. Dessutom kan ett elektroniskt förfarande innehålla olika slag av stöd- och hjälpfunktioner som underlättar upprättandet av anmälningarna och förhindrar vissa felrisker. Kvaliteten på uppgifterna i aktiebolagsregistret bör därmed öka.

Också elektronisk ingivning av årsredovisningshandlingar bör leda till en förenklad ärendehantering för såväl Bolagsverket som bolagen.

Till detta kommer de ändringar som har genomförts i publicitetsdirektivet. Direktivets bestämmelser är, såvitt gäller svenska företagsformer, tillämpliga på aktiebolag (se avsnitt 2.6). Ändringarna innebär att

aktiebolag skall ha rätt att till registreringsmyndigheten, dvs. Bolagsverket, ge in registreringsanmälningar och årsredovisningshandlingar elektroniskt (se den nya artikel 3.2. andra stycket första meningen i publicitetsdirektivet).

På grund av det sagda bör det införas en *möjlighet* för aktiebolag att till Bolagsverket ge in registreringsanmälningar, ansökningar, redovisningshandlingar och revisionsberättelser elektroniskt.

Enligt ändringsdirektivet är det också möjligt att *ålägga* aktiebolagen att ge in handlingar och uppgifter elektroniskt (se den nya artikel 3.2. andra stycket andra meningen i publicitetsdirektivet). Även i fortsättningen kan dock ett stort antal aktiebolag förväntas föredra kommunikation i pappersform. Den möjlighet som ändringsdirektivet ger att ålägga bolagen att ge in handlingar och uppgifter elektroniskt bör därför inte utnyttjas.

Det elektroniska ingivningsförfarandet bör vara baserat på Internet. Frågan om hur det närmare bör vara utformat behandlas i de följande avsnitten.

Till följd av hänvisningar i 7 § lagen (2004:575) om europabolag till bl.a. aktiebolagslagen får de förslag som lämnas i denna promemoria betydelse även för europabolag.

Aktiebolagslagen gäller även för bankaktiebolag och kreditmarknadsbolag (se avsnitt 2.2). De förslag som lämnas i denna promemoria kommer därför att vara tillämpliga även för dessa bolag. Förslagen kommer däremot inte att vara tillämpliga för försäkringsbolag. Försäkringsbolagen omfattas av särskilda associationsrättsliga regler (se försäkringsrörelselagen [1982:713]).

Förslagen i promemorian förutsätter ändringar i vissa författningar som gäller för finansiella företag, bl.a. lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse. Förslag till sådana ändringar kommer att beredas i särskild ordning.

Det framstår som angeläget att det införs ett elektroniskt ingivningsförfarande även för försäkringsbolag och för andra företag på finansmarknadsområdet, liksom för andra företagsformer än aktiebolag. Detta kommer att övervägas i annat sammanhang.

3.2 Registreringsärenden

3.2.1 Bakgrund

Aktiebolagslagen föreskriver att förhållanden av olika slag skall registreras i aktiebolagsregistret (jfr ovan avsnitt 2.2). I en anmälan om registrering skall olika uppgifter lämnas. Vidare skall olika slag av handlingar ges in till Bolagsverket.

En *anmälan om registrering av ett aktiebolag* skall innehålla ett stort antal uppgifter av formell karaktär, bl.a. om bolagets postadress samt om stiftare och styrelseledamöter (se 2 kap. 22 § aktiebolagslagen och 1 kap. 3 § aktiebolagsförordningen). Den skall innehålla en försäkran på heder och samvete om bl.a. att stiftarna, styrelseledamöterna och den verkställande direktören inte är i konkurs eller har förvaltare enligt föräldra-

balken. Anmälan skall undertecknas av samtliga styrelseledamöter och den verkställande direktören (se 1 kap. 2 § aktiebolagsförordningen).

Till anmälan skall fogas bl.a. följande handlingar (se 1 kap. 4 § aktiebolagsförordningen):

- en kopia av stiftelseurkunden och bolagsordningen,
- en försäkran på heder och samvete att uppgifterna i anmälan om val av bl.a. styrelseordförande, verkställande direktör och firmatecknare stämmer överens med de beslut som har fattats,
- en handling på vilken varje styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör och firmatecknare har skrivit sin av vittnen styrkta namnteckning,
- ett intyg från kreditinstitut om det belopp som har satts in på särskilt konto som betalning för bolagets aktier (jfr 2 kap. 17 § aktiebolagslagen), samt
- ett revisorsyttrande, om aktierna har betalats med apportegendom (jfr 2 kap. 19 § aktiebolagslagen).

En *anmälan om ändring avseende bolagets ledning*, exempelvis om val av en ny styrelseledamot, skall innehålla vissa personuppgifter om den nye styrelseledamoten. Anmälan skall vara undertecknad av en styrelseledamot eller den verkställande direktören (se 1 kap. 2 § aktiebolagsförordningen). Till anmälan skall det fogas bl.a. en kopia av protokoll eller annan handling som bestyrker val, en försäkran på heder och samvete att uppgifterna i anmälan stämmer överens med de beslut som anmälan grundar sig på samt en handling på vilken en nyvald person i bolagets ledning, t.ex. en styrelseledamot, har skrivit sin av vittnen styrkta namnteckning (se 1 kap. 9 § aktiebolagsförordningen).

Även övriga slag av ändringsanmälningar skall vara undertecknade av en styrelseledamot eller den verkställande direktören och skall innehålla olika uppgifter och vara åtföljd av handlingar av olika slag.

3.2.2 En anmälan i elektronisk form bör undertecknas med en elektronisk signatur

Bedömning: En anmälan till Bolagsverket som ges in elektroniskt bör undertecknas med en elektronisk signatur. Även en i elektronisk form ingiven försäkran på heder och samvete att vissa personer inte är i konkurs eller har förvaltare eller att vissa uppgifter är korrekta bör kunna undertecknas med en elektronisk signatur.

Bolagsverket bör bemyndigas att meddela föreskrifter om den elektroniska signaturen.

En anmälan om registrering av ett aktiebolag bör undertecknas av en styrelseledamot eller den verkställande direktören.

Den som undertecknar anmälan bör på heder och samvete intyga att de personer som har utsetts i bolagets ledning har åtagit sig uppdraget.

Skälen för bedömningen

I det föregående har föreslagits att det skall bli möjligt att ge bl.a. registreringsanmälningar avseende aktiebolag till Bolagsverket på elektronisk väg och att ingivningsförfarandet skall vara baserat på Internet. Hur bör då det elektroniska ingivningsförfarandet utformas?

Undertecknande

En anmälan om registrering skall vara undertecknad (se 1 kap. 2 § aktiebolagsförordningen). Ett krav på undertecknande anses inte kunna uppfyllas på annat sätt än med en namnteckning. En traditionell underskrift kan därför inte fullgöras med elektroniska rutiner (jfr Ds 2003:29 s. 88 f.). Underskriftskravet i aktiebolagsförordningen måste alltså tas bort eller i varje fall kompletteras med andra moment för att elektronisk kommunikation skall vara möjlig.

Ett alternativ kan synas vara att helt ta bort underskriftskravet. I så fall skulle en anmälan till Bolagsverket inte behöva förses med mer än en uppgift om vem som är avsändare. Nackdelen är att det ökar risken för missbruk, eftersom möjligheterna att kontrollera vem som är avsändare skulle minska. Intresset av att undvika t.ex. förfalskade registreringsanmälningar är starkt, eftersom registreringar kan ge upphov till betydelsefulla rättsverkningar i olika avseenden. En ordning av detta slag är alltså inte lämplig.

Ett annat alternativ är att ställa krav på att anmälan är undertecknad med elektronisk signatur. Regler om detta har införts i bl.a. nya aktiebolagslagen. Där anges att en handling som enligt den lagen skall vara undertecknad, normalt får undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer (se 1 kap. 13 § aktiebolagslagen). Elektroniska signaturer ger möjlighet att verifiera utställaren. Genom den elektroniska signaturen fixeras dessutom det översända innehållet på ett sådant sätt att senare gjorda förvanskningar inte går att dölja. Det bör därför införas möjlighet att underteckna en registreringsanmälan med en elektronisk signatur.

Vilka krav bör då ställas på den elektroniska signaturen?

I lagen om kvalificerade elektroniska signaturer görs skillnad mellan ”enkel”, avancerad och kvalificerad signatur. När det gäller anmälan till Bolagsverket är det, som nyss nämnts, viktigt att avsändaren kan identifieras på ett säkert sätt. Samtidigt bör det system för signaturer som väljs vara lättillgängligt för bolagen.

I förarbetena till den nya aktiebolagslagen diskuteras vilka krav den lagen borde ställa upp på de elektroniska signaturer som i det sammanhanget skulle användas för undertecknande (se prop. 2004/05:85 s. 306 f.). Bland annat övervägdes möjligheten att ställa upp ett lågt krav i lagen på den elektroniska signaturen och sedan bemyndiga en myndighet att fastställa vad som närmare skall krävas av elektroniska signaturer. Eftersom de regler som det då var fråga om utgör en del av det regelverk som gäller förhållanden inom bolaget och mellan aktieägarna, bedömdes det dock inte möjligt att bemyndiga en myndighet att meddela föreskrifter. I stället infördes i aktiebolagslagen en bestämmelse om att en handling som enligt aktiebolagslagen skall vara undertecknad får, om inte annat

anges, vara undertecknad med en avancerad elektronisk signatur (se 1 kap. 13 § aktiebolagslagen).

Bestämmelser om ingivningsförfarandet i registreringsärenden reglerar inte förhållandet mellan enskilda och utgör inte heller s.k. betungande föreskrifter. De faller därför inom regeringens s.k. restkompetens och fordrar inte lagform (se 8 kap. 13 § första stycket 2 regeringsformen). Det är således möjligt att reglera förfarandet i förordning eller i föreskrifter som Bolagsverket bemyndigas att meddela.

Utbudet av olika slag av elektroniska signaturer varierar över tiden beroende på att ny teknik utvecklas och att kommersiella förutsättningar varierar. Det framstår därför mest lämpligt att inte fastställa kraven på den elektroniska signaturen i lagform. Övervägande skäl talar för att Bolagsverket bör bemyndigas att meddela föreskrifter om kraven på den elektroniska signaturen.

Försäkran på heder och samvete

I aktiebolagsförordningen uppställs krav på att vissa uppgifter i en registreringsanmälan skall lämnas på heder och samvete. Vid anmälan om registrering av ett aktiebolag skall t.ex. uppgifter om att stiftarna, styrelseledamöterna och firmatecknare inte är i konkurs eller har förvaltare enligt föräldrabalken och att uppgifter i anmälan om hur bolagets firma tecknas stämmer överens med bolagets beslut lämnas på heder och samvete (se 1 kap. 3 § tredje stycket och 4 § första stycket 2). Försäkran tas i allmänhet in i själva anmälan och lämnas av den eller de personer som undertecknar anmälan.

En försäkran på heder och samvete kan förmodas inskräpa vikten av att lämnade uppgifter är fullständiga och sanningsenliga och således minska risken för att felaktiga uppgifter lämnas (jfr prop. 2003/04:40 s. 43 f.). Dessutom gäller ett särskilt straffansvar för uppgifter som lämnas på detta sätt (se 15 kap. 10 § brottsbalken).

Som framhållits i det föregående avsnittet kan registreringsåtgärder ge upphov till betydelsefulla rättsverkningar. Det är därför inte lämpligt att överge kravet på underskrift. Av samma skäl är det inte heller lämpligt att ta bort kravet på att vissa särskilt betydelsefulla uppgifter skall lämnas på heder och samvete. En försäkran av nu aktuellt slag bör emellertid – på samma sätt som själva anmälan – kunna undertecknas med en elektronisk signatur.

Om en försäkran lämnas elektroniskt, kan det uppkomma straffrättsliga komplikationer. Dessa behandlas nedan (se avsnitt 3.4).

Särskilt om anmälan om registrering av ett aktiebolag

En anmälan om registrering av ett aktiebolag skall undertecknas av alla styrelseledamöter och den verkställande direktören. Detta skiljer sig från vad som gäller för andra registreringsanmälningar; beträffande sådana räcker det att en styrelseledamot eller den verkställande direktören undertecknar anmälan (se 1 kap. 2 § aktiebolagsförordningen).

I det föregående har föreslagits att en anmälan skall kunna undertecknas med en elektronisk signatur. Om kravet på undertecknande av alla

styrelseledamöter och den verkställande direktören behålls, innebär det att flera personer kommer att behöva förse samma dokument med sin elektroniska signatur. En sådan ordning är förenad med praktiska och administrativa problem.

Ett alternativ skulle kunna vara att anmälan om registrering av aktiebolag upprättas i pappersform och undertecknas av samtliga styrelseledamöter och den verkställande direktören och därefter ges in till Bolagsverket i form av en elektronisk kopia. Det enklaste sättet att åstadkomma en elektronisk kopia av en pappershandling är genom s.k. skanning. Skannern kan fungera som en fotokopiator som producerar en avbildning av ett pappersdokument. Avbildningen utgör då ett elektroniskt dokument som, om den skrivs ut, ser ut som en papperskopia framställd i en sedvanlig fotokopiator. Den elektroniska kopian överensstämmer med originalet skulle kunna intygas av en person, förslagsvis en styrelseledamot eller den verkställande direktören, och därefter sändas till Bolagsverket.

Ett annat alternativ skulle kunna vara att ta bort kravet på att samtliga styrelseledamöter och den verkställande direktören skall skriva under anmälan om registrering av aktiebolag och ersätta det med det krav på underskrift av en person som gäller för alla andra registreringsanmälningar.

Vilket alternativ bör då väljas?

Det första alternativet framstår som tungrott och är inte förenligt med de förenklingssträvanden som bör genomsyra reformen.

Ett krav på undertecknande av samtliga styrelseledamöter och den verkställande direktören av anmälningar om registrering av aktiebolag har dessutom ett begränsat mervärde. Det kan t.ex. inte antas förhindra missbruk, eftersom efterföljande ändringsanmälningar bara behöver undertecknas av en styrelseledamot eller den verkställande direktören.

Övervägande skäl talar därför för att kravet på att alla styrelseledamöter och den verkställande direktören skall underteckna anmälan kan tas bort. Det bör i stället vara tillräckligt, på motsvarande sätt som gäller för andra registreringsanmälningar, att en styrelseledamot eller den verkställande direktören undertecknar anmälan.

I samband med en anmälan om registrering av ett aktiebolag lämnas en försäkran på heder och samvete att vissa uppgifter om val av företrädare är korrekta. För uppgift som lämnas på heder och samvete gäller ett särskilt straffansvar. Uppgift om att styrelseledamöterna och den verkställande direktören har åtagit sig uppdragen behöver inte lämnas. Ett borttagande av kravet på att samtliga styrelseledamöter skall underteckna anmälan gör det naturligt att kräva att den som undertecknar anmälan intygar att de personer som har utsetts till styrelseledamöter, styrelse-suppleanter, styrelseordförande, verkställande direktör och vice verkställande direktör har åtagit sig uppdragen. En bestämmelse om detta bör därför införas. Även intyg om att firmatecknare och särskild delgivningsmottagare har åtagit sig uppdragen bör lämnas.

Till en anmälan om registrering av aktiebolag skall det fogas en av revisorerna och lekmannarevisorerna undertecknade bekräftelser på att de har åtagit sig uppdragen (se 1 kap. 3 § tredje stycket aktiebolagsförordningen). Inte minst förenklingssträvanden talar för att kravet på sådana bekräftelser bör ersättas med krav på att den som undertecknar an-

målan intygar att revisorerna och lekmannarevisorerna har åtagit sig sina uppdrag.

3.2.3 Handlingar som skall bifogas en anmälan bör kunna ges in elektroniskt

Förslag: Ett intyg som utfärdas enligt aktiebolagslagen skall få under-tecknas med en avancerad elektronisk signatur.

Bedömning: Om en anmälan ges in elektroniskt till Bolagsverket, bör också en handling som skall bifogas anmälan få ges in elektro-niskt.

Om en handling som skall bifogas en anmälan har upprättas elektroniskt enligt aktiebolagslagens regler och signerats med en elektronisk signatur, bör handlingen få ges in till Bolagsverket i denna form. Om handlingen har upprättats i pappersform, bör en elektronisk kopia av handlingen få ges in. Den elektroniska kopians överens-stämmelse med originalet bör vara bestyrkt.

Intyg från kreditinstitut om betalning av aktier, revisorsyttrande om apportegendom och intyg av revisor om att det överlåtande bolagets tillgångar har överlämnats till det övertagande bolaget, bör inte kunna ges in som en elektronisk kopia.

Bolagsverket bör bemyndigas att meddela föreskrifter om ingivning av handlingar som har upprättats i elektronisk form och om bestyrk-ande av en elektronisk kopia.

Bakgrund

I samband med registreringsanmälningar skall olika slag av handlingar ges in till Bolagsverket. Vissa handlingar som skall bifogas en registre-ringsanmälan upprättas inom bolaget. Exempelvis skall det till en an-mälan om registrering av ett aktiebolag fogas en kopia av *stiftelseur-kunden* (se 1 kap. 4 § första stycket 1 aktiebolagsförordningen). En kopia av *bolagsstämmans protokoll* skall bifogas bl.a. anmälan om uppskjuten apport (se 1 kap. 5 § 1 aktiebolagsförordningen), ändring av bolagsord-ningen (se 1 kap. 6 § första stycket 1 aktiebolagsförordningen), val eller entledigande av styrelseledamot (se 1 kap. 9 § andra stycket 1 aktiebo-lagsförordningen), anmälan om fondemission (se 1 kap. 13 § 1 aktiebo-lagsförordningen) och anmälan om minskning av aktiekapitalet (se 1 kap. 29 § andra stycket 1 aktiebolagsförordningen). En kopia av *styrelsens protokoll* skall bifogas bl.a. anmälan om bifirma (se 1 kap. 52 § aktiebo-lagsförordningen). Vidare skall det vid anmälan om nyemission och andra emissionsbeslut ges in kopior av *tekningslistor* (se 1 kap. 15 § första stycket 5, 19 § första stycket 5 och 24 § första stycket 5 aktiebo-lagsförordningen). Vid anmälan om s.k. uppskjuten apport, dvs. vid så-dant avtal om förvärv av egendom som ett bolag träffar med stiftare eller aktieägare inom viss tid från registreringen, skall bl.a. en kopia av det *av-tal* som bolagsstämman har godkänt bifogas anmälan (se 1 kap. 5 § aktie-bolagsförordningen, jfr 2 kap. 29–31 §§ aktiebolagslagen). Även andra handlingar skall ibland bifogas anmälan, t.ex. kopia av *emissionsprospekt*

(se 1 kap. 19 § första stycket 4 aktiebolagsförordningen) och kopia av *styrelsens yttrande* vid minskning av aktiekapitalet (se 1 kap. 29 § andra stycket 2 aktiebolagsförordningen och 20 kap. 8 § aktiebolagslagen). Samtliga ovan nämnda handlingar får ges in i original eller som bestyrkta kopior (se 4 kap. 3 § aktiebolagsförordningen).

Vid vissa anmälningar skall även handlingar som har upprättats utanför bolagets sfär ges in till Bolagsverket. Bland annat skall det ges in *intyg från kreditinstitut* om att betalning av aktier eller konvertibler har skett (se 2 kap. 17 §, 13 kap. 21 §, 14 kap. 44 § och 15 kap. 22 § aktiebolagslagen samt 1 kap. 4 § första stycket 4, 15 § första stycket 6, 22 § första stycket 2 och 24 § första stycket 6 aktiebolagsförordningen). I vissa fall måste det också ges in särskilda revisorsyttranden avseende apportegendom (se 2 kap. 23 § 4 aktiebolagslagen och 1 kap. 4 § första stycket 5 aktiebolagsförordningen). Handlingar av dessa slag får enbart ges in i original. Det finns också bestämmelser om att kopia av vissa revisorsyttranden skall ges in (se 13 kap. 7 och 8 §§ aktiebolagslagen och 1 kap. 15 § första stycket 2 aktiebolagsförordningen). Om en person i bolagets ledning inte är folkbokförd i Sverige, skall en kopia av passhandling eller annan *identitetshandling* bifogas anmälan (se 1 kap. 4 § andra stycket aktiebolagsförordningen).

Skälen för förslaget och bedömningen

Alla handlingar bör kunna ges in elektroniskt

För att ett elektroniskt anmälningsförfarande skall bli effektivt och uppfylla de krav som publicitetsdirektivet numera ställer är det nödvändigt att alla handlingar som skall bifogas en registreringsanmälan kan ges in till Bolagsverket på elektronisk väg.

Enligt nuvarande bestämmelser skall vissa handlingar som skall bifogas en registreringsanmälan ges in i original. Andra får ges in som bestyrkta kopior. I det följande övervägs hur handlingar som skall bifogas en registreringsanmälan skall ges in vid en elektronisk ingivning.

Handlingar som har upprättats inom bolaget

Ett flertal av de handlingar som skall bifogas en registreringsanmälan upprättas inom bolaget. Vissa sådana handlingar, bl.a. stiftelsekund, styrelseprotokoll och stämmoprotokoll (se bl.a. 2 kap. 3 § 4, 7 kap. 48 § samt 8 kap. 24 § andra stycket aktiebolagslagen), skall vara undertecknade. Ett krav på undertecknande anses, som tidigare nämnts, inte kunna uppfyllas med elektroniska rutiner utan förutsätter att handlingen är i pappersform. Enligt den nya aktiebolagslagen får emellertid en handling som skall vara undertecknad, undertecknas med avancerad elektronisk signatur (se 1 kap. 13 §). Det medför att handlingar för vilka gäller krav på underskrift kan vara upprättade i elektronisk form (se även prop. 2004/05:85 s. 306 f.).

Elektroniska original. Handlingar som i enlighet med 1 kap. 13 § aktiebolagslagen har undertecknats med en avancerad elektronisk signatur bör kunna ges in elektroniskt till Bolagsverket, eftersom de får anses utgöra

originalhandlingar. Några särskilda regler om detta behövs inte (yttrande från revisor om betalning av aktier med apportegendom enligt bl.a. 2 kap. 19 § aktiebolagslagen behandlas nedan).

Också handlingar för vilka aktiebolagslagen inte ställer upp något krav på undertecknande, kan upprättas elektroniskt. Så är fallet beträffande t.ex. teckningslistor, som skall bifogas bl.a. en anmälan om nyemission (se ovan). Även sådana handlingar bör kunna ges in till Bolagsverket i sin elektroniska form. Eftersom dessa handlingar inte omfattas av några befintliga bestämmelser om hur sådana handlingar, när de upprättas i elektronisk form, skall vara beskaffade, bör Bolagsverket bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om ingivning av dessa handlingar.

Elektroniska kopior. Ännu så länge torde dock de flesta handlingar som skall ges in i ett registreringsärende upprättas i pappersform. En pappersbunden handling bör normalt kunna ges in elektroniskt i form av en elektronisk kopia som åstadkommes exempelvis genom skanning (se ovan avsnitt 3.2.2).

En kopia av en handling som bifogas en registreringsanmälan skall vara *bestyrkt* (se 4 kap. 3 § aktiebolagsförordningen). Bestyrkande har till syfte att säkerställa kopians överensstämmelse med originalet. Den person som bestyrker kopian kan sägas intyga detta.

Det är naturligt att detta krav på bestyrkande bör omfatta även elektroniska kopior. En elektronisk kopias överensstämmelse med originalet bör bestyrkas med en elektronisk signatur. På motsvarande sätt som har föreslagits beträffande undertecknande av anmälan, bör de närmare villkoren för bestyrkande av elektroniska kopior preciseras i föreskrifter som Bolagsverket bemyndigas att meddela.

Vem bör då lämna ett sådant bestyrkande? Det uppställs inte några behörighetskrav för bestyrkande av papperskopior (se 4 kap. 3 § aktiebolagsförordningen). Det innebär att den som undertecknar registreringsanmälan kan bestyrka handlingar men också att någon annan kan göra det. Det finns vare sig säkerhetsmässiga eller andra skäl som talar för att för att det bör uppställas särskilda krav för behörighet att bestyrka elektroniska kopior. Samma regler för sålunda gälla för bestyrkande av papperskopior respektive elektroniska kopior.

Frågor om straffansvar och skadeståndsskyldighet vid oriktigt bestyrkande behandlas nedan (se avsnitt 3.4 och 3.5).

Intyg från kreditinstitut och revisorsyttranden

Ett aktiebolags skall ha ett aktiekapital, som skall uppgå till minst 100 000 kr för privata aktiebolag.

När ett aktiebolag bildas skall bolaget som betalning för aktierna erhålla tillgångar som har ett värde som motsvarar aktiekapitalet. Aktierna kan betalas i pengar eller, om en bestämmelse om detta finns i stiftelseurkunden, med apportegendom (se 2 kap. 16 § aktiebolagslagen). Betalning i pengar skall ske genom insättning på ett särskilt konto som stiftarna har öppnat hos ett kreditinstitut (se 2 kap. 17 § aktiebolagslagen). Betalning med apportegendom skall ske genom att apportegendomen avskiljs för att ingå i bolagets egendom (se 2 kap. 18 § aktiebolagslagen). Om aktierna betalas med apportegendom, skall en auktoriserad eller godkänd revisor lämna ett skriftligt yttrande angående apport-

egendomen. En förutsättning för att aktiebolaget skall kunna registreras är att det visas upp ett intyg från ett kreditinstitut om det belopp som har satts in på särskilt konto hos institutet som betalning för bolagets aktier och, såvitt gäller apportegendom, att det företes ett yttrande av en auktoriserad eller godkänd revisor angående egendomen (2 kap. 23 § 3 och 4 aktiebolagslagen och 1 kap. 4 § första stycket 4 och 5 aktiebolagsförordningen).

Även vid nyemission av aktier, emission av aktier med åtföljande teckning av nya aktier och emission av konvertibler med åtföljande konvertering till nya aktier, skall intyg från kreditinstitut eller revisorsyttrande om betalning i pengar respektive apportegendom ges in till Bolagsverket (se 13 kap 19–28 §§, 14 kap. 37–44, 47 och 49 §§, och 15 kap. 21–26 §§ aktiebolagslagen samt 1 kap. 15 § första stycket 6 och 7, 22 § första stycket 2 och 24 § första stycket 6 och 7 aktiebolagsförordningen).

Banker utfärdar intygen på en särskild blankett. Intyget undertecknas i allmänhet av två banktjänstemän. Aktiebolagslagen innehåller ingen uttrycklig bestämmelse om att intyget skall vara undertecknat men i begreppet ”intyg” torde ändå ligga ett underförstått krav på undertecknande. Något författningskrav på att intyget skall undertecknas av två personer finns inte utan det följer av etablerad bankpraxis. Intyget ges in i original till Bolagsverket.

Det torde inte finnas något hinder mot att intyg utfärdas elektroniskt och undertecknas med en elektronisk signatur. För att undanröja den oklarhet som kan råda om detta bör det göras en ändring i 1 kap. 13 § aktiebolagslagen. Denna bör tydliggöra att ett intyg som utfärdas enligt aktiebolagslagen får undertecknas med avancerad elektronisk signatur. Ett intyg som har undertecknats med en elektronisk signatur bör kunna vidarebefordras av bolaget till Bolagsverket eller ges in av kreditinstitutet direkt till Bolagsverket. Ett intyg som utfärdats i elektronisk form utgör en originalhandling och bör godtas i ett registreringsärende.

Ett revisorsyttrande avseende apportegendom kan undertecknas med en avancerad elektronisk signatur (se 1 kap. 13 § aktiebolagslagen jämförd med 2 kap. 19 § aktiebolagslagen). Ett revisorsyttrande som har undertecknats med en sådan signatur bör, på samma sätt som andra handlingar som har upprättats i enlighet med 1 kap. 13 § aktiebolagslagen, kunna ges in elektroniskt till Bolagsverket.

De intygsgivare och revisorer som det här är fråga om – banker och andra kreditinstitut samt auktoriserade och godkända revisorer – bör, i vart fall på sikt, ha goda förutsättningar att upprätta intygen och yttrandena elektroniskt och signera dem med en avancerad elektronisk signatur. Trots detta torde intyg och yttranden av dessa slag även i framtiden ofta upprättas i pappersform. En särskild fråga är därför om det bör införas någon möjlighet att även ge in intygen och yttrandena till Bolagsverket som elektroniska kopior.

Uppgiften om att aktierna har betalats i pengar eller genom apportegendom är av grundläggande betydelse från borgenärssynpunkt, eftersom bolagets kapitalbas består av aktiekapitalet och stiftarna och aktieägarna personligen inte är betalningsansvariga för bolagets förpliktelser. Det är därför av synnerlig vikt att uppgiften om betalning i pengar respektive apportegendom är korrekt.

Ett alternativ skulle dock kunna vara – på motsvarande sätt som har föreslagits beträffande bolagsinterna handlingar – att låta intygen och revisorsyttrandena ges in som elektroniska kopior vars överensstämmelse med originalet är bestyrkt av företrädare för bolaget. Ett krav på att handlingarna skall ges in i original kan avhålla från missbruk, låt vara att risken för missbruk är liten. Ett sådant krav kan också upprätthålla ett gott förtroende för systemet.

Ett annat alternativ skulle kunna vara att intygen får ges in som bestyrkta elektroniska kopior under förutsättning av att de är bestyrkta av någon utanför bolagets sfär, t.ex. av bolagets revisor. En sådan ordning framstår emellertid som omständlig.

Det bör mot denna bakgrund inte införas någon möjlighet att ge in intygen och revisorsyttrandena som elektroniska kopior.

Övriga bolagsexterna handlingar

Utgångspunkten bör vara att övriga bolagsexterna handlingar som skall fogas till en registreringsanmälan skall behandlas enligt samma principer som bolagsinterna handlingar. Det innebär att om handlingen har undertecknats med en elektronisk signatur som uppfyller godtagbara krav, bör den kunna ges in till Bolagsverket i sin elektroniska form. Om den har upprättats i pappersform, bör det vara möjligt att skanna in handlingen och att sända den elektroniska kopian till Bolagsverket. Bolagsverket bör bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om bestyrkande av elektroniska kopior.

För ett slag av handling bör det dock göras avsteg från denna ordning. Det gäller sådana intyg från auktoriserad eller godkänd revisor, som skall upprättas vid fusion eller delning av aktiebolag, om att det överlåtande bolagets tillgångar har överlämnats till det övertagande bolaget. Intyg av dessa slag skall ges in vid registrering av fusionen eller delningen (se 23 kap. 25 § aktiebolagslagen och 24 kap. 27 § aktiebolagslagen). Som nyss nämnts har auktoriserade och godkända revisorer i vart all på sikt goda förutsättningar att upprätta intygen elektroniskt och signera dem med elektroniska signaturer. Det är av vikt att uppgifterna i intygen inte kan ifrågasätts. Intygen bör därför även fortsättningsvis enbart få ges in i original. Om intyget har upprättats i form av ett elektroniskt dokument som signerats med en elektronisk signatur, bör alltså det elektroniska dokumentet få ges in till Bolagsverket. Det bör däremot inte vara möjligt att ge in en elektronisk kopia av intyget.

3.2.4 Namnteckningsprovet bör tas bort

Bedömning: Kravet på ingivande av en handling på vilken styrelseledamöter m.fl. har skrivit sin av vittnen styrkta namnteckning bör tas bort.

Skälen för bedömningen: Vid anmälan om registrering av ett aktiebolag skall det ges in en handling med bevittnade underskrifter av de personer som ingår i bolagets ledning, s.k. namnteckningsprov (se 1 kap. 4 § första stycket 3 aktiebolagsförordningen). Om det utses en ny person i

ledningen, t.ex. en ny styrelseledamot, skall en handling med dennes bevitnade namnteckning ges in (se 1 kap. 9 § andra stycket 3). Namnteckningsprov skall även ges in i vissa andra fall (se 1 kap. 35 § andra stycket 2 och 1 kap. 49 § andra stycket 4). Handlingen skall ges in i original. Den är framför allt avsedd att utgöra jämförelsematerial vid bedömning av äktheten i dokument som har upprättats i bolagets namn eller som påstås vara upprättade av bolaget.

För att uppfylla de krav som publicitetsdirektivet numera ställer är det nödvändigt att ta bort kravet på ingivande av namnteckningsprov i original.

När det gäller enskilda näringsidkare, togs kravet på ingivande av namnteckningsprov bort år 2002 i samband med att det infördes en möjlighet för dessa näringsidkare att ge in registreringsanmälan elektroniskt (se ovan avsnitt 2.4 och 4 § andra stycket handelsregisterförordningen [1974:188]). Frågan är nu om det finns skäl att göra likadant för aktiebolagens del eller om det i stället bör uppställas krav på att namnteckningsprov skall ges in i form av en elektronisk kopia.

Namnteckningsproven synes i första hand komma till användning vid brottsutredningar. I brottsutredningssammanhang är värdet av att en skannad version av ett namnteckningsprov mycket begränsat, eftersom en skriftprovsanalys förutsätter tillgång till en namnteckning i original. Detta talar för att kravet på namnteckningsprov helt kan tas bort. Dessutom kan namnteckningar i original inhämtas även från andra register, t.ex. körkortsregistret.

För bolagen innebär ett krav på ingivande av namnteckningsprov en administrativ börda. Om kravet tas bort, öppnar det upp för en helt elektronisk ingivning – utan behov av skanning – i ett stort antal registreringsärenden. Exempelvis kommer anmälningar om nya styrelseledamöter och firmatecknare att kunna göras utan skanning, eftersom samtliga handlingar som skall bifogas sådana anmälningar får upprättas elektroniskt. Detta innebär en betydande förenkling för företagen men även för Bolagsverket.

Mot denna bakgrund bör kravet på namnteckningsprov avskaffas.

3.3 Ansökningsärenden

Bedömning: Om en ansökan ges in elektroniskt till Bolagsverket, bör den undertecknas med en elektronisk signatur.

Om en handling som skall bifogas en ansökan har upprättats elektroniskt och signerats med en elektronisk signatur, bör handlingen få ges in till Bolagsverket. Om handlingen har upprättats i pappersform, bör en elektronisk kopia av handlingen få ges in. Den elektroniska kopian ska överensstämma med originalet och vara bestyrkt.

Bolagsverket bör bemyndigas att meddela föreskrifter om elektronisk ingivning av ansökningar.

Bakgrund: Bolagsverket handlägger, förutom de tidigare behandlade registreringsärendena, även ansökningsärenden enligt aktiebolagslagen (jfr ovan avsnitt 2.2). Bland annat handlägger verket ärenden om dispens från behörighetskrav för stiftare (se 2 kap. 1 § tredje stycket), dispens

från bosättningskravet för styrelseledamöter m.fl. (se 8 kap. 9, 30 och 37 §§) och dispens från kravet att anlita auktoriserad revisor (se 9 kap. 15 §). Bolagsverket prövar vidare ärenden om tillstånd att verkställa beslut om minskning av aktiekapitalet eller reservfonden och tillstånd till vinstutdelning efter beslut om minskning av aktiekapitalet (se 20 kap. 23, 30, 33 eller 35 §§). Verket handhar också ärenden om tillstånd att verkställa fusions- eller delningsplan (se 23 kap. 20 § och 24 kap. 22 §) samt, i vissa fall, ärenden om tvångslikvidation (se 25 kap. 11 §).

Ansökningar i de nämnda ärendena skrivs under av behörig företrädare för bolaget och skickas till verket i pappersform. Till ansökningarna skall fogas handlingar av olika slag.

Skälen för bedömningen: Det har tidigare föreslagits att det skall införas möjlighet att ge in ansökningar enligt aktiebolagslagen elektroniskt till Bolagsverket (se avsnitt 3.1). Publicitetsdirektivet omfattar inte ansökningsärenden. Det är ändå lämpligt att reglerna om elektronisk ingivning av ansökningsärenden utformas på liknande sätt som när det gäller anmälningsärenden. En ansökan som lämnas elektroniskt bör således, på samma sätt som en registreringsanmälan som lämnas elektroniskt, undertecknas med en elektronisk signatur (se ovan avsnitt 3.2.2). Bolagsverket bör bemyndigas att meddela föreskrifter om kraven på den elektroniska signaturen.

Till vissa ansökningar skall fogas

- intyg från bolagets styrelse eller verkställande direktör om att bolagets kända borgenärer har underrättats (se 20 kap. 25 §, 23 kap. 20 § och 24 kap. 22 § aktiebolagslagen),
- kopia av fusions- eller delningsplan (se 23 kap. 20 § och 24 kap. 22 § aktiebolagslagen),
- kopia av protokoll från bolagsstämma (se 23 kap. 20 § och 24 kap. 22 § aktiebolagslagen), eller
- försäkran på heder och samvete från bolagets styrelser eller verkställande direktörer om att fusionen eller delningen inte har förbjudits (se 1 kap. 32 och 38 § aktiebolagsförordningen).

Intyg från bolagets styrelse eller verkställande direktör, fusions- eller delningsplan och protokoll från bolagsstämma kan upprättas elektroniskt och i sin elektroniska form ges in till Bolagsverket (jfr ovan avsnitt 3.2.4).

Fusionsplaner, delningsplaner och protokoll från bolagsstämman kan upprättas elektroniskt och bör kunna ges in i sin elektroniska form. Om sådana handlingar har upprättats i pappersform är det naturligt, på motsvarande sätt som beträffande handlingar som skall bifogas en registreringsanmälan, att tillåta att handlingarna ges in som elektroniska kopior under förutsättning att den elektroniska handlingens överensstämmelse med originalet är bestyrkt med en elektronisk signatur.

När det slutligen gäller försäkran på heder och samvete från bolagets styrelser och verkställande direktören om att fusionen eller delningen inte har förbjudits, bör den kunna undertecknas med en elektronisk signatur på motsvarande sätt som föreslagits för andra försäkningar (se avsnitt 3.2.2).

Bolagsverket bör bemyndigas att meddela föreskrifter om ingivning av handlingar som skall bifogas en ansökan.

Frågor om straffansvar och skadeståndsansvar vid bl.a. oriktigt bestyrkande av en elektronisk kopia behandlas nedan (se avsnitt 3.4).

3.4 Straffansvar vid oriktigt bestyrkande, m.m.

Förslag: Den som lämnar ett oriktigt bestyrkande av en elektronisk handling överensstämmande med originalet eller som lämnar en osann uppgift i ett intyg eller någon annan urkund enligt aktiebolagslagen och som upprättas i elektronisk form, döms till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är att anse som grovt, till fängelse i högst två år.

Den som lämnar en osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form, döms till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är att anse som grovt, till fängelse i högst två år. Sker gärningen av grov oaktsamhet, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Skälen för förslaget: Aktiebolagsförordningen innehåller bestämmelser om att kopior skall vara bestyrkta (se 4 kap. 3 §). Det finns vidare bestämmelser om att intyg om vissa förhållanden skall lämnas och att vissa uppgifter skall lämnas på heder och samvete (se t.ex. 1 kap. 3 § tredje stycket aktiebolagslagen). Om någon lämnar ett oriktigt bestyrkande på heder och samvete eller en osann uppgift i ett intyg eller en annan urkund, kan ansvar enligt brottsbalkens regler om osann försäkran respektive osant intygande komma i fråga (se 15 kap. 10 och 11 §§ brottsbalken).

I det föregående har föreslagits att en handling som ges in som en elektronisk kopia till Bolagsverket skall bestyrkas med en elektronisk signatur (se ovan avsnitt 3.2.4 och 3.3). Vidare har föreslagits att ett intyg och en försäkran på heder och samvete skall kunna undertecknas med en elektronisk signatur (se ovan avsnitt 3.2.3 och 3.3). Bolagsinterna handlingar som med stöd av 1 kap. 13 § aktiebolagslagen har upprättats elektroniskt får anses utan vidare kunna ges in elektroniskt till Bolagsverket, eftersom de är att se som originalhandlingar (se ovan avsnitt 3.2.3). För att undvika missbruk bör nu nämnda handlingar omfattas av ett straffrättsligt ansvar när de ges in elektroniskt till Bolagsverket.

Rättsläget beträffande flera olika slag av förfalskning som sker genom användning av elektroniska handlingar anses oklart. Det går därför inte att säkert säga att en manipulation avseende t.ex. en inskannad handling eller en osann uppgift på heder och samvete som lämnats elektroniskt kan bestraffas enligt brottsbalkens regler.

Det har nyligen tillsatts en utredning som skall se över tillämpningen av bestämmelserna i 14 och 15 kap. i en elektronisk miljö (se dir. 2005:68). I avvaktan på att den utredningen redovisar sina förslag och eventuella författningsändringar med anledning av utredningens överväganden genomförs, har det införts eller föreslagits särskilda straffbestämmelser som skall tillämpas vid elektronisk kommunikation. I lagen (2004:115) om självbetjäningstjänster via Internet inom socialförsäkringens administration finns en särskild straffbestämmelse som gäller om någon vid användning av socialförsäkringstjänstens självbetjäningstjänster lämnar en oriktig uppgift eller förtiger sanning (se 5 § lagen om självbe-

tjäningstjänster via Internet inom socialförsäkringens administration, jfr prop. 2003/04:40 s. 43 f.). I lagrådsremissen Elektroniskt ansökningsförfarande i inskrivningsärenden har regeringen föreslagit en straffbestämmelse som avser oriktigt bestyrkande av att en elektronisk kopia stämmer överens med en originalhandling (jfr ovan avsnitt 2.5).

För att motverka missbruk bör motsvarande regler införas i fråga om elektronisk ingivning till Bolagsverket. Regler om straffansvar bör alltså införas för dels oriktigt bestyrkande av att en elektronisk handling stämmer överens med originalet, dels osann uppgift i intyg eller någon annan urkund enligt aktiebolagslagen och som upprättas i elektronisk form, dels osann uppgift eller förtigande av sanningen i en försäkran som lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form. En förutsättning för straffansvar bör vara att åtgärden innebär fara i bevishänseende.

Straffbestämmelserna bör utformas med reglerna i brottsbalken som förebild. När det gäller oriktigt bestyrkande och osann uppgift i intyg eller annan urkund bör således endast uppsåtliga gärningar straffbeläggas (jfr 15 kap. 11 § brottsbalken). Straffet bör vara böter eller fängelse i högst sex månader eller, vid grovt brott, fängelse i högst två år. Samma straffskala bör gälla för osann försäkran som sker uppsåtligt (jfr 15 kap. 10 § första stycket brottsbalken). Även en oriktig försäkran som lämnats av grov oaktsamhet bör kunna föranleda straffansvar. Straffet bör då vara böter eller fängelse i högst sex månader (jfr 15 kap. 10 § andra stycket brottsbalken).

3.5 Skadeståndsfrågor

<p>Bedömning: Bestämmelserna om statens och aktiebolagets skadeståndsansvar behöver inte ändras.</p>

Skälen för bedömningen

Statens skadeståndsansvar

En särskild fråga i samband med att ett elektroniskt ingivningsförfarande införs är om detta medför några risker för skador för sökanden eller annan. Sådana skador kan t.ex. bero på felaktig handläggning i registrerings- eller ansökningsärendet.

Enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen skall staten ersätta bl.a. ren förmögenhetsskada som vållats genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning i verksamhet för vars fullgörande staten svarar. Handläggning och beslut i registreringsärenden hos Bolagsverket torde innefatta sådan myndighetsutövning som avses i skadeståndslagen. Bestämmelserna blir tillämpliga även när ett ärende inleds genom en elektronisk anmälan.

Det skulle kunna hävdas att ett elektroniskt ingivningsförfarande kan öka risken för falsk information, eftersom Bolagsverket inte längre kan granska namnteckningar på anmälningar och ansökningar i original. Riskerna för detta bör inte överdrivas. Bolagsverket har i dag begränsade möjligheter att kontrollera äktheten av olika namnteckningar. En förutsättning för att

en anmälan eller ansökan skall få lämnas elektroniskt, är att den är under-tecknad med en avancerad elektronisk signatur eller en elektronisk signatur som uppfyller vissa kriterier. Det går därför alltid att härleda den som har gett in anmälan eller ansökan. Det kan mot denna bakgrund inte antas att ett införande av ett elektroniskt ingivningsförfarande kommer att leda till ökat missbruk.

Om en handling ges in elektroniskt och det förekommit någon försumelse vid Bolagsverkets handläggning av ärendet och detta har orsakat skada för någon, kan staten bli ersättningsansvarig för skadan. Enskildas möjlighet att få ersättning av staten för fel eller försumelse vid handläggning av ett anmälningsärende synes inte förändras av att anmälan eller ansökan ges in elektroniskt.

Något behov av författningsändringar avseende statens skadeståndsansvar bedöms således inte finnas.

Aktiebolagets skadeståndsansvar

Ett aktiebolag och dess ställföreträdare kan bli ersättningsskyldig enligt olika bestämmelser. Av allmänna bestämmelser i skadeståndslagen (1972:207) följer att ett bolag kan bli ersättningsskyldig för sakskada, personskada och ren förmögenhetsskada. I aktiebolagslagen finns särskilda bestämmelser om ersättningsansvar. Av dessa följer att en stiftare, en styrelseledamot eller en verkställande direktör som när han eller hon fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet *skadar bolaget* är skyldig att ersätta skadan. Detsamma gäller när *skadan tillfogas en aktieägare eller någon annan* genom överträdelse av aktiebolagslagen, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen (se 29 kap. 1 § aktiebolagslagen).

De redovisade bestämmelserna är tillämpliga också när anmälan eller ansökan ges in elektroniskt till Bolagsverket.

Enligt det förslag som har lämnats i avsnitt 3.2.3 skall det bli möjligt att ge in handlingar som i dag skall bifogas en registreringsanmälan eller ansökan som bestyrkt *kopia* i form av en elektronisk kopia. En förutsättning för detta skall vara att den elektroniska handlingens överensstämmelse med originalet är bestyrkt. Det går inte att utesluta att det trots kravet på bestyrkande ges in en version som inte stämmer överens med originalet. Detta kan leda till skada för bolaget eller någon annan.

Den skada som kan uppstå är ren förmögenhetsskada. Utgångspunkten är att ersättning för ren förmögenhetsskada kan utgå om det föreligger ett kontrakt mellan den som orsakat skadan och den skadelidande. Enligt 2 kap. 2 § skadeståndslagen kan ren förmögenhetsskada ersättas även om skadan vållas genom brott. Som tidigare har nämnts föreslås i denna promemoria att det införs en särskild straffbestämmelse i aktiebolagslagen som avser oriktigt bestyrkande av att den elektroniska versionen stämmer överens med originalet. Bestämmelsen medför att den som mot bättre vetande intygar att en skannad version av t.ex. ett styrelseprotokoll stämmer överens med originalet, trots att så inte är fallet, kan bli ersättningsskyldig. Om bestyrkandet görs av en styrelseledamot eller den verkställande direktören, kan ersättningsansvar även enligt aktiebolagslagens bestämmelser kunna komma i fråga, i vart fall gentemot bolaget.

Den föreslagna straffbestämmelsen i aktiebolagslagen omfattar enbart uppsåtliga brott. Eftersom oriktigt bestyrkande som sker av oaktsamhet inte omfattas av straffansvaret kommer skadestånd i dessa fall inte att kunna utdömas enligt 2 kap. 2 § skadeståndslagen för oriktigt bestyrkande. Det utgör dock inte någon skillnad jämfört med rättsläget i dag, eftersom straffbestämmelsen i brottsbalken om osant intygande – som är tillämplig vid oriktig bestyrkandet – enbart omfattar uppsåtliga brott.

Intyg från kreditinstitut om betalning för aktier och revisorsyttrande om apportegendom skall i dag ges in i *original* till Bolagsverket. Förslaget innebär att om dessa handlingar är upprättade i elektronisk form och undertecknade med en elektronisk signatur som uppfyller vissa krav, skall de också kunna ges in i denna form till Bolagsverket. Den elektroniska handlingen utgör då en originalhandling. Däremot skall det inte vara möjligt att ge in en elektronisk kopia av ett intyg eller ett yttrande som är upprättat i pappersform. Motsvarande föreslås även beträffande vissa andra revisorsyttranden (se avsnitt 3.2.3).

Mot den nu angivna bakgrunden finns det inte något behov av att införa kompletterande ersättningsbestämmelser med anledning av att det införs elektroniska ingivningsrutiner.

3.6 Ingivande av årsredovisning m.m.

Förslag: En årsredovisning i ett aktiebolag får upprättas i elektronisk form och undertecknas med avancerad elektronisk signatur.

En årsredovisning som har upprättats i elektronisk form får ges in till Bolagsverket i denna form. En årsredovisning som har upprättats i pappersform får ges in elektroniskt till Bolagsverket, om handlingens överensstämmelse med originalet är bestyrkt enligt föreskrifter som Bolagsverket meddelar.

Ett s.k. fastställelseintyg får undertecknas med en elektronisk signatur enligt föreskrifter som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar.

Den som lämnar ett oriktigt bestyrkande av att en elektronisk kopia av en årsredovisning överensstämmer med originalet eller ett oriktigt fastställelseintyg i elektronisk form döms till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är att anse som grovt, till fängelse i högst två år.

Bolagsverket skall registrera årsredovisning och revisionsberättelse i aktiebolagsregistret.

De nu beskrivna reglerna för årsredovisningar skall gälla även för koncernredovisningar och delårsrapporter.

Bakgrund: Ett aktiebolag är skyldigt att löpande bokföra alla affärshändelser (se 2 kap. 1 § och 4 kap. 1 § bokföringslagen [1999:1078], jfr ovan avsnitt 2.3). Den löpande bokföringen skall varje år avslutas med en årsredovisning (se 6 kap. 1 § bokföringslagen). En årsredovisning består av bl.a. en balansräkning, en resultaträkning, noter och en förvaltningsberättelse (se 2 kap. 1 § årsredovisningslagen [1995:1554]). Årsredovisningen i ett aktiebolag skall granskas av bolagets revisor (se 9 kap. 3 § aktiebolagslagen). Revisorn skall varje år lämna en revisionsberättelse

till bolagsstämman (se 9 kap. 5 § aktiebolagslagen). Årsredovisningen och revisionsberättelsen för ett aktiebolag skall ges in till Bolagsverket. När årsredovisningen har getts in till verket, kungörs detta i en särskild tidning som verket ger ut (se 8 kap. 4 § årsredovisningslagen).

Ett aktiebolag är skyldigt att skicka en bestyrkt kopia av årsredovisningen till Bolagsverket inom en månad efter det att bolagsstämman har fastställt balansräkningen och resultaträkningen. Samma sak gäller beträffande revisionsberättelsen. På kopian av årsredovisningen skall en styrelseledamot eller den verkställande direktören ha tecknat bevis om att balans- och resultaträkningarna har fastställts, s.k. fastställelseintyg (se 8 kap. 3 § första stycket 1 årsredovisningslagen). Hos Bolagsverket blir handlingarna offentliga och envar som vill kan ta del av dem.

Om ett aktiebolag är moderbolag i en koncern, är bolaget i vissa fall skyldigt att även upprätta en koncernredovisning bestående av bl.a. en koncernbalansräkning och en koncernresultaträkning (se 7 kap. 1–4 §§ årsredovisningslagen). Revisorn skall granska koncernredovisningen och lämna en koncernrevisionsberättelse (se 9 kap. 5 och 38 §§ aktiebolagslagen). För aktiebolag gäller att koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen skall ges in till Bolagsverket (se 8 kap. 3 och 16 §§ årsredovisningslagen). Också dessa handlingar blir genom ingivandet till Bolagsverket tillgängliga för envar.

Vissa aktiebolag, bl.a. börsnoterade bolag, är skyldiga att lämna delårsrapport minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader. En delårsrapport offentliggörs på samma sätt som en årsredovisning (se 9 kap. 1 och 2 §§ årsredovisningslagen).

I det föregående har föreslagits att det för aktiebolag skall införas en möjlighet att ge in bl.a. årsredovisningshandlingar till Bolagsverket på elektronisk väg (se ovan avsnitt 3.1). Frågan om hur detta förfarande bör utformas behandlas i det följande.

Skälen för förslaget

Upprättande av årsredovisning

Av årsredovisningslagen följer att en årsredovisning skall avfattas på svenska i vanlig läsbar form. Årsredovisningen skall skrivas under av samtliga styrelseledamöter och den verkställande direktören, om en sådan är utsedd (se 2 kap. 5 och 7 §§ årsredovisningslagen). Det finns alltså i dag inte något utrymme för att upprätta och underteckna årsredovisningen elektroniskt.

I den nya aktiebolagslagen finns, som ovan har berörts, en bestämmelse som gör det möjligt att upprätta de flesta slag av bolagshandlingar – exempelvis stiftelseurkunder, revisorsyttranden, styrelse- och stämmoprotokoll och revisionsberättelser – i elektronisk form, under förutsättning att handlingen undertecknas med en avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer (se 1 kap. 13 § aktiebolagslagen och prop. 2004/05:85 s. 516 f.). För att underlätta bolagens kommunikation med Bolagsverket bör det införas en möjlighet att upprätta och underteckna även årsredovisningen elektroniskt.

Sannolikt skulle en möjlighet till elektroniskt upprättande av årsredovisningar vara av värde även för andra företagsformer än aktiebolag. Frågan om möjligheten att upprätta årsredovisningar i elektronisk form bör utsträckas till andra företagsformer kommer att övervägas i annat sammanhang.

En särskild fråga är vilka krav som bör ställas på den elektroniska signatur som används för att underteckna årsredovisningen och om kraven bör anges i lag. Som nämnts har det i aktiebolagslagen införts bestämmelser om att handlingar som skall vara undertecknade får undertecknas med elektronisk signatur (se 1 kap. 13 § aktiebolagslagen). Det framstår som lämpligt att motsvarande ordning införs för årsredovisningar. Det skulle i och för sig ha vissa fördelar att överlämna till Bolagsverket att utforma närmare bestämmelser om den elektroniska signaturen. Frågan om reglerna om redovisning är av privaträttslig natur – och därmed kräver lagform – eller offentligrättsliga är föremål för skilda meningar (se prop. 1998/99:130 s. 183 f.). Det förefaller dock under alla förhållanden lämpligt att kraven på den elektroniska signaturen anges i lag och att det sker med den i aktiebolagslagen införda bestämmelsen som förebild (se prop. 2004/05:85 s. 306 f.). Det bör alltså i årsredovisningslagen införas bestämmelser om att årsredovisningen i aktiebolag får undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Även en årsredovisning som har upprättats i pappersform bör kunna ges in elektroniskt till Bolagsverket. På motsvarande sätt som har föreslagits beträffande handlingar som skall bifogas en registreringsanmälan (se avsnitt 3.2.3), bör en sådan årsredovisning kunna ges in som en elektronisk kopia. En förutsättning för detta bör vara att den elektroniska kopians överensstämmelse med originalet är bestyrkt med en elektronisk signatur. Bolagsverket bör bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om ingivningen.

S.k. fastställelseintyg

Som tidigare nämnts skall en styrelseledamot eller den verkställande direktören på kopian av årsredovisningen teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts av bolagsstämman. Uppgift skall även lämnas om fastställsedagen samt om bolagsstämmans beslut beträffande bolagets vinst eller förlust (se 8 kap. 3 § första stycket 1 årsredovisningslagen).

I det föregående har föreslagits att årsredovisningen skall kunna upprättas och undertecknas elektroniskt. Det är naturligt att det då även är möjligt att underteckna fastställelseintyg med en elektronisk signatur. Närmare bestämmelser om kraven på den elektroniska signaturen bör meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Bolagsverket.

Ovan har föreslagits att en årsredovisning som har upprättats i pappersform skall kunna ges in till Bolagsverket elektroniskt i form av en elektronisk kopia. I ett sådant fall bör det vara möjligt att förse årsredovisningen med ett fastställelseintyg i vanlig skriftlig form redan innan handlingen skannas. Den elektroniska kopian som sänds in till Bolagsverket kommer då att omfatta även fastställelseintyget. Det bör också

vara möjligt att i samband med bestyrkandet av att den skannade handlingen överensstämmer med originalet, teckna fastställelseintyget elektroniskt enligt Bolagsverkets föreskrifter.

Straffansvar

Den föreslagna bestämmelsen om bestyrkande av årsredovisning bör, på motsvarande sätt som har föreslagits beträffande bestyrkande av handlingar som skall bifogas registreringsanmälningar och ansökningar (se avsnitt 3.2.3 och 3.3), sanktioneras med en särskild straffbestämmelse (jfr ovan avsnitt 3.4). Bestämmelsen bör utformas på samma sätt som den motsvarande bestämmelsen för registrerings- och ansökningsärenden enligt aktiebolagslagen. Den bör även omfatta oriktig uppgift som har lämnats i ett fastställelseintyg.

Årsredovisningen skall registreras i aktiebolagsregistret

Årsredovisningshandlingar som har getts in till Bolagsverket skall hållas tillgängliga för var och en som önskar att ta del av dem. Enligt årsredovisningslagen skall det även kungöras att årsredovisningshandlingar har getts in till verket. Kungörandet sker i en särskild tidning som verket ger ut (se 8 kap. 4 § årsredovisningslagen). De nya reglerna i publicitetsdirektivet innebär att redovisnings- och revisionshandlingar som skall offentliggöras även skall införas eller omskrivas i det register där bolaget är registrerat (se den nya artikel 2.1 f i publicitetsdirektivet). Mot den bakgrunden bör det införas en bestämmelse om att årsredovisning och revisionsberättelse som har getts in till Bolagsverket för offentliggörande skall registreras i aktiebolagsregistret. I nästa avsnitt (avsnitt 3.7) behandlas vissa särskilda frågor om denna registrering. Frågor om kungörande av årsredovisningshandlingar behandlas i avsnitt 3.10.

Koncernredovisning och delårsrapporter

Det gäller samma bestämmelser för upprättande och offentliggörande av en koncernredovisning som för upprättandet och offentliggörandet av en årsredovisning. Det är naturligt att det införs en möjlighet att underteckna även koncernredovisningar med en avancerad elektronisk signatur och att ge in den till Bolagsverket enligt de beskrivna reglerna för årsredovisningar. Även fastställelseintyg för en koncernredovisning bör kunna undertecknas elektroniskt.

Även reglerna om lämnande och offentliggörande av delårsrapport hänvisar till stor den till motsvarande bestämmelser om årsredovisning. Det är därför naturligt att det införs en möjlighet att underteckna även en delårsrapport med avancerad elektronisk signatur och att ge in den elektroniskt till verket.

3.7 Bolagsverkets dokumenthantering och tillhandahållande av uppgifter

Bedömning: Stiftelseurkund, bolagsordning och årsredovisnings- och revisionshandlingar som ges in till Bolagsverket fr.o.m. den 1 juli 2006, bör registreras i aktiebolagsregistret. Sådana handlingar som har kommit in till Bolagsverket i pappersform före den 1 juli 2006, får registreras i aktiebolagsregistret och registreras i vissa fall.

Uppgifter och handlingar i aktiebolagsregistret bör tillhandahållas i såväl pappersform som elektronisk form. Uppgifter och handlingar som har kommit in till Bolagsverket i pappersform före den 1 juli 2006, behöver inte tillhandahållas elektroniskt, om uppgifterna eller handlingarna är mer än tio år gamla.

Bakgrund: Anmälningar om registrering i aktiebolagsregistret registreras i ett särskilt diarium hos Bolagsverket. Vissa uppgifter samt beslut i ärendena registreras i aktiebolagsregistret. I aktiebolagslagen (2005:551) och aktiebolagsförordningen (2005:559) finns bestämmelser om vilka uppgifter som skall registreras i aktiebolagsregistret.

Bolagsverkets diarium och aktiebolagsregistret förs med automatiserad behandling (se 2 kap. 7 § aktiebolagsförordningen).

De handlingar som ges in till Bolagsverket i registreringsärenden förvaras i pappersbaserade akter för varje bolag (se 2 kap. 10 § aktiebolagsförordningen). Sedan något år tillbaka har verket som rutin att även skanna in samtliga handlingar. De elektroniska versionerna av handlingarna sparas i elektroniska akter för varje bolag. I de elektroniska akterna finns även redovisnings- och revisionshandlingar som har getts in till verket för offentliggörande (se 8 kap. 4 § årsredovisningslagen [1995:1554]).

Enligt publicitetsdirektivet skall medlemsstaterna offentliggöra vissa handlingar och uppgifter, bl.a. stiftelseurkund, bolagsordning, ändringar i bolagsordning, tillsättande och entledigande av personer i bolagsorgan och vissa redovisningshandlingar (se artikel 2 i publicitetsdirektivet). Enligt ändringsdirektivet skall de handlingar och uppgifter som skall offentliggöras föras in i det register där bolaget är registrerat eller omskrivas i detta i elektronisk form (se den nya artikel 3.2 tredje stycket i publicitetsdirektivet).

Handlingar som har getts in i pappersform före den 1 januari 2007 behöver inte omvandlas till elektronisk form och föras in i eller omskrivas i registret där bolaget är registrerat. Medlemsstaterna skall dock se till att sådana handlingar omvandlas till elektronisk form och registreras i registret när registreringsmyndigheten – enligt de regler som medlemsstaten genomför – är skyldig att tillmötesgå en begäran att tillhandahålla uppgifterna eller handlingarna i elektronisk form (se den nya artikel 3.2 fjärde stycket i publicitetsdirektivet).

Ändringsdirektivet innehåller också bestämmelser om registreringsmyndighetens skyldighet att tillhandahålla uppgifter och handlingar elektroniskt (se den nya artikel 3.3 i publicitetsdirektivet). Dessa bestämmelser innebär att myndigheten skall tillhandahålla kopior av handlingar och uppgifter åt den som vill ta del av dem i pappersform eller i elektronisk form enligt sökandens önskemål. När det gäller handlingar

och uppgifter som har getts in till registreringsmyndigheten i pappersform före den 1 januari 2007, ges medlemsstaterna möjlighet att föreskriva att dessa inte behöver tillhandahållas elektroniskt om de har kommit in till registret minst tio år innan begäran om att ta del av uppgifterna lämnades till registreringsmyndigheten (se den nya artikel 3.3 i publicitetsdirektivet).

Skälen för bedömningen

Dokumenthanteringen

Ändringarna i publicitetsdirektivet innebär att de handlingar som enligt publicitetsdirektivet skall offentliggöras och som ges in till registreringsmyndigheten från och med den 1 januari 2007 skall införas i aktiebolagsregistret. Detta gäller oavsett om handlingarna har getts in i pappersform eller elektronisk form. Som en följd härav bör de svenska reglerna kompletteras. Handlingar som skall offentliggöras – däribland stiftelseurkund, bolagsordning och redovisnings- och revisionshandlingar – bör alltid föras in i aktiebolagsregistret. Handlingar av det nämnda slaget som ges in i pappersform bör alltså omvandlas till elektronisk form genom skanning och därefter föras in i aktiebolagsregistret.

När det gäller handlingar som ges in i pappersform före den 1 januari 2007, anger direktivet att de behöver föras in i aktiebolagsregistret enbart om det begärs att de skall tillhandahållas elektroniskt och myndigheten är skyldig att tillhandahålla dem i elektronisk form. En bestämmelse bör därför införas om att Bolagsverket inte behöver registrera handlingar i aktiebolagsregistret som har lämnats in i pappersform till myndigheten före det att de nya bestämmelserna träder i kraft, dvs. den 1 juli 2006 (se avsnitt 4), om det inte har begärts att handlingarna skall tillhandahållas elektroniskt och verket har varit skyldigt att tillhandahålla dem i den formen. (I det följande avsnittet behandlas frågan om myndighetens skyldighet att tillhandahålla handlingar och uppgifter elektroniskt.)

Till Bolagsverket kommer ett stort antal elektroniska dokument att ges in. De flesta av dem är inte av det slag att de enligt publicitetsdirektivet behöver införas i aktiebolagsregistret. De bör i stället, liksom pappersbundna handlingar som skannas in, införas i elektroniska akter för varje bolag.

Tillhandahållande av uppgifter

Som en följd av ändringarna i publicitetsdirektivet måste Bolagsverket framdeles tillhandahålla uppgifter både i elektronisk form och i pappersform. Av tryckfrihetsförordningen följer att den som önskar ta del av en allmän handling skall ha rätt att få en avskrift eller en kopia av handlingen till den del den får lämnas ut (se 2 kap. 13 § tryckfrihetsförordningen). Redan i dag tillhandahåller emellertid Bolagsverket uppgifter om företag elektroniskt via webbtjänsten Näringslivsregistret. Där kan man ta del av bl.a. vissa uppgifter om aktiebolag. Det är också möjligt att för vissa ändamål medges direktåtkomst till aktiebolagsregistret. Den

som har beviljats direktåtkomst kan på egen hand via dataterminal söka information i registret (se 2 kap. 4 § aktiebolagsförordningen).

För att uppfylla direktivets krav bör en bestämmelse om elektroniskt tillhandahållande införas i aktiebolagsförordningen. Av bestämmelsen bör framgå att uppgifter och handlingar i aktiebolagsregistret skall kunna erhållas i pappersform eller i elektronisk form enligt sökandens önskemål.

När det gäller handlingar som har kommit in till verket före den 1 januari 2007 ger direktivet medlemsstaterna möjlighet att föreskriva, att handlingar av detta slag inte behöver lämnas ut elektroniskt om de har kommit in till registret mer än tio år innan begäran om tillhandahållande lämnades till verket (se den nya artikel 3.3 andra stycket i publicitetsdirektivet). Hos Bolagsverket finns i dag en stor mängd äldre handlingar i pappersform. För att underlätta Bolagsverkets verksamhet bör möjligheten att medge undantag från kravet på elektroniskt tillhandahållande utnyttjas. En bestämmelse bör därför införas som innebär att handlingar som har lämnats till Bolagsverket i pappersform före ikraftträdandet den 1 juli 2006 inte behöver tillhandahållas elektroniskt om de uppgifter eller handlingar som begäran avser är mer än tio år gamla (se förslaget till 2 kap. 11 a § aktiebolagsförordningen).

3.8 Behandling av personuppgifter

<p>Bedömning: Bestämmelser om Bolagsverkets behandling av personuppgifter bör införas i aktiebolagsförordningen.</p>

Skälen för bedömningen: Personuppgiftslagen (1998:204) är tillämplig vid all behandling av personuppgifter. Om det i annan lag eller författning finns bestämmelser som avviker från personuppgiftslagen, skall dock de bestämmelserna gälla (se 2 § personuppgiftslagen).

I aktiebolagsförordningen föreskrivs att Bolagsverket är personuppgiftsansvarigt enligt personuppgiftslagen för aktiebolagsregistret (se 2 kap. 2 §). Vidare föreskrivs att verket skall se till att det inte uppkommer något otillbörligt intrång i registrerades personliga integritet eller några risker från säkerhetssynpunkt. För dessa syften får verket i enskilda fall ställa upp villkor för behandlingen av personuppgifter (se 2 kap. 3 §). Det framgår också att Bolagsverket – inom ramen för de ändamål som personuppgifter i aktiebolagsregistret skall tillhandahållas för – får medge direktåtkomst till aktiebolagsregistret (se 2 kap. 4 §).

I det föregående har föreslagits att det skall bli möjligt att ge in anmälningar, ansökningar och vissa handlingar till Bolagsverket på elektronisk väg. Vidare har föreslagits bl.a. regler om elektronisk dokumenthantering hos Bolagsverket. Som en följd av detta kommer antalet elektroniska dokument hos Bolagsverket bli mycket stort och verkets elektroniska arkiv på sikt omfatta ett stort antal uppgifter och handlingar. Det är därför viktigt att det finns tydliga bestämmelser om Bolagsverkets personuppgiftshantering. Mot denna bakgrund finns det anledning att införa vissa ytterligare författningsregler när det gäller Bolagsverkets behandling av personuppgifter, bl.a. avseende dokumenthanteringen.

Frågan om en författningsreglering av personuppgiftsbehandling bör ha lagform eller inte har behandlats tidigare i lagstiftningsärenden. Det har då ansetts att myndighetsregister med ett stort antal registrerade och ett särskilt känsligt innehåll bör regleras i lag (se prop. 1997/98:44 s. 41, bet. 1997/98:KU18 s. 43 och rskr. 1997/98:180). Aktiebolagsregistret kommer att innehålla ett stort antal uppgifter. Känsliga personuppgifter av det slag som avses i 13 § personuppgiftslagen, dvs. uppgifter som rör ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening samt uppgifter som rör hälsa eller sexualitet, torde dock inte förekomma annat än i mycket sällsynta undantagsfall. Mot den bakgrunden får det anses tillräckligt att principerna för Bolagsverkets behandling av personuppgifter även fortsättningsvis regleras i förordning.

I aktiebolagsförordningen bör således införas vissa kompletterande bestämmelser om behandlingen av personuppgifter (se förslagen till 2 kap. 4 a, 15 a, 17 a och 17 b §§ aktiebolagsförordningen).

3.9 Kungörande av årsredovisning

Bedömning: Årsredovisning bör även fortsättningsvis kungöras i den särskilda tidning som Bolagsverket ger ut.

Skälen för bedömningen: Enligt nuvarande regler kungör Bolagsverket uppgifter om att årsredovisning och revisionsberättelse har kommit in i en särskild tidning som verket ger ut (se 8 kap. 4 § årsredovisningslagen). De krav som publicitetsdirektivet numera ställer upp innebär att årsredovisning och revisionsberättelse skall registreras i aktiebolagsregistret. I det föregående har föreslagits att en bestämmelse om detta skall införas (se avsnitt 3.6). Av aktiebolagslagens regler följer att Bolagsverket genast skall kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som har registrerats i aktiebolagsregistret (se 27 kap. 3 § aktiebolagslagen).

Det finns knappast skäl att kungöra uppgifterna om att årsredovisning och revisionsberättelse har kommit in i två tidningar. Det finns inte heller skäl att frångå den ordning som för närvarande gäller för kungörande av årsredovisningshandlingar. Uppgift om att årsredovisning och revisionsberättelse har registrerats i aktiebolagsregistret bör alltså inte kungöras.

3.10 Offentliggörande på annat språk än svenska

Förslag: Uppgifter skall registreras i aktiebolagsregistret och kungöras på svenska. Om det bolag som en registrering avser begär det, skall registrering och kungörelse avfattas även på annat officiellt språk inom Europeiska unionen eller på norska eller isländska.

Om en uppgift har förts in i aktiebolagsregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar såväl på svenska som i översättning till ett främmande språk och översättningen avviker från den svenska språkversionen, kan bolaget inte åberopa översättningen mot tredje man. Tredje man kan dock åberopa översättningen mot bolaget, om

bolaget inte visar att han eller hon kände till den svenska språkversionen.

Skälen för förslaget: I publicitetsdirektivet finns bestämmelser om att varje bolag skall vara registrerat i ett register och att uppgifter som förs in i registret skall offentliggöras i en nationell tidning. Direktivet innehåller också regler om verkan av att uppgifter offentliggörs (se artiklarna 2 och 3). Direktivet innehåller också bestämmelser om att uppgifter i registret på begäran skall lämnas ut. Direktivets regler uppfylls i fråga om svenska aktiebolag genom bestämmelser i bl.a. 27 kap. aktiebolagslagen (jfr ovan avsnitt 2.2).

Enligt 27 kap. 1 § aktiebolagslagen skall, som tidigare angetts, Bolagsverket föra ett aktiebolagsregister. Av 27 kap. 3 § aktiebolagslagen följer att Bolagsverket genast skall kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som har registrerats i aktiebolagsregistret med vissa undantag. Utgångspunkten är att det som har förts in i aktiebolagsregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar (se 27 kap. 4 § aktiebolagslagen).

Enligt ändringsdirektivet skall medlemsstaterna tillåta att de uppgifter och handlingar som skall offentliggöras offentliggörs, förutom enligt de språkregler som gäller i medlemsstaten, på vilket eller vilka som helst av Europeiska unionens övriga officiella språk (se den nya artikel 3a.2 i publicitetsdirektivet). För att uppfylla detta krav bör det i aktiebolagslagen införas en bestämmelse om att uppgifterna skall registreras i aktiebolagsregistret och kungöras på svenska och, om det begärs, på annat officiellt språk inom Europeiska unionen.

Enligt ändringsdirektivet är det vidare möjligt för medlemsstaterna att tillåta att handlingarna och uppgifterna offentliggörs på andra språk än de officiella språken inom Europeiska unionen (se den nya artikel 3a.3 i publicitetsdirektivet). Fråga uppstår om det finns anledning att tillåta att uppgifterna registreras och kungörs på något ytterligare språk.

Till de språk som inte utgör officiella språk inom Europeiska unionen hör norskan och isländskan. Det beror på att varken Norge eller Island är medlem i Europeiska unionen. Med hänsyn till den geografiska anknytningen till Norge och Island och de kommersiella förbindelserna med länderna, är det naturligt att tillåta offentliggörande även på norska och isländska.

Det finns för närvarande inte skäl att tillåta offentliggörande på något ytterligare språk.

Bestämmelserna i ändringsdirektivet om offentliggörande på annat språk än svenska omfattar även redovisnings- och revisionshandlingar som ges in till Bolagsverket enligt årsredovisningslagens (se 8 kap. 4 § årsredovisningslagen [1995:1554]). Det bör därför införas motsvarande bestämmelser om registrering och kungörande av dessa handlingar.

I ändringsdirektivet finns även bestämmelser om vad som skall gälla om uppgifter och handlingar som offentliggörs på olika språk avviker från varandra (se den nya 3a.4 i publicitetsdirektivet). Enligt dessa bestämmelser får en på frivillig basis gjord översättning som offentliggjorts och som avviker från de handlingar eller uppgifter som har kungjorts på registrets officiella språk, dvs. svenska för aktiebolagsregistret, inte åberopas av bolaget mot tredje man. Tredje man får dock åberopa den på fri-

villig basis gjorda översättningen om inte bolaget visar att han eller hon hade kännedom om den version som varit föremål för det obligatoriska offentliggörandet. En bestämmelse bör därför införas i aktiebolagslagen av innebörd att om en uppgift har förts in i aktiebolagsregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar såväl på svenska som i översättning till ett främmande språk och översättningen avviker från den svenska språkversionen, kan bolaget inte åberopa översättningen mot tredje man. Tredje man kan dock åberopa översättningen mot bolaget, om bolaget inte visar att han eller hon kände till den svenska språkversionen.

3.11 Uppgifter om bolaget på bolagets webbplats

Förslag: Ett aktiebolags webbplats skall innehålla uppgifter om bolagets firma, den ort där styrelsen har sitt säte och organisationsnummer. Om bolaget har gått i likvidation, skall också detta anges.

Bolagsverket skall vid vite kunna förelägga den verkställande direktören eller en styrelseledamot att lämna de aktuella uppgifterna på bolagets webbplats.

Skälen för förslaget: Publicitetsdirektivet innehåller bestämmelser om att ett aktiebolags brev och orderblanketter skall ange bl.a. bolagets form och styrelsens säte, organisationsnummer och, i förekommande fall, uppgift om att bolaget har trätt i likvidation (se artikel 4). Direktivet innehåller också bestämmelser om att medlemsstaterna skall föreskriva lämpliga påföljder för de fall uppgifterna inte lämnas (se artikel 6).

Direktivets regler är genomförda i svensk rätt genom bestämmelser i 28 kap. 5 § och 30 kap. 2 § aktiebolagslagen. I 28 kap. 5 § anges att ett aktiebolags brev, fakturor och orderblanketter skall ange bolagets firma, den ort där styrelsen har sitt säte samt bolagets organisationsnummer. Vidare anges att uppgift om att bolaget har gått i likvidation i förekommande fall skall anges. Av 30 kap. 2 § följer att Bolagsverket vid vite kan förelägga den verkställande direktören eller en styrelseledamot att fullgöra skyldighet att lämna sådana uppgifter som nu avses i bolagets brev, fakturor och orderblanketter (se 30 kap. 2 § första stycket 2).

I ändringsdirektivet föreskrivs att uppgifter om organisationsnummer, säte och likvidation skall lämnas oavsett om bolagets brev eller orderblanketter är i pappersform eller annan form (se den nya artikel 4 första stycket i publicitetsdirektivet). Vidare föreskrivs att ett bolags eventuella webbplats skall innehålla de nämnda uppgifterna. Liksom tidigare anges att medlemsstaterna skall föreskriva lämpliga påföljder för det fall att de aktuella uppgifterna inte lämnas (se den nya artikel 6 i publicitetsdirektivet).

Medför ändringarna i publicitetsdirektivet behov av ändringar i svensk lagstiftning?

Enligt nuvarande regler skall ett aktiebolags brev, fakturor och orderblanketter ange de bl.a. de uppgifter som ändringsdirektivet föreskriver (se 28 kap. 5 § aktiebolagslagen). Varken ”brev”, ”fakturor” eller ”orderblanketter” utgör termer som hindrar elektroniska rutiner. Aktiebolagslagens bestämmelse om angivande av vissa uppgifter i bolagets brev får alltså anses tillämplig på alla brev, även sådana som upprättas och sänds

elektroniskt, t.ex. med e-mail eller med fax (jfr Andersson m.fl., Aktiebolagslagen. En kommentar, del II, supplement 4 s. 16:10). Motsvarande får anses gälla beträffande orderblanketter. Av det sagda följer att bestämmelsen om angivande av uppgifter i brev eller orderblanketter inte behöver ändras.

Svensk rätt saknar bestämmelser om att uppgift om organisationsnummer m.m. skall anges på bolagets webbplats. Det bör i enlighet med de nya bestämmelserna i publicitetsdirektivet införas krav på att bolagets webbplats skall innehålla uppgifter om styrelsens säte, organisationsnummer och likvidation.

En särskild fråga är om bolagets webbplats dessutom bör ange bolagets firma. Enligt direktivet är det tillräckligt att bolagets form (dvs. aktiebolag) anges. När det gäller uppgift om firma bör beaktas att ett bolag som anger sin firma på sin webbplats kan komma att begå intrång i varumärken eller andra kännetecken som är skyddade i andra länder (se Varumärkeskommitténs slutbetänkande SOU 2001:26 s. 357 f.). En lösning på detta problem skulle kunna vara att införa en bestämmelse om att firman skall anges på webbplatsen, men kombinera en sådan bestämmelse med en dispensregel, innebärande att Bolagsverket under vissa förutsättningar får ge dispens från kravet att ange firma. Om dispens medges, bör bolaget ange att det är ett aktiebolag. Starka konsumentintressen talar emellertid för att ett bolag alltid skall ange firman på sin webbplats. En dispensregel kan dessutom medföra tillämpningsproblem, exempelvis när det gäller att bedöma risken för intrång. Övervägande skäl talar därför för att ett bolags webbplats skall ange bolagets firma. Någon dispensregel bör alltså inte införas. Förslaget medför att ett bolag som riskerar att begå varumärkesintrång i andra länder om det anger sin firma på webbplats får lägga ner sin webbplats eller byta firma.

Ändringsdirektivet innehåller även en bestämmelse om att medlemsstaterna skall förskriva lämpliga påföljder för det fall att stadgade uppgifter inte lämnas i brev etc. eller på bolagets webbplats (se den nya artikel 6.b i publicitetsdirektivet). Detta bör föranleda ett tillägg i aktiebolagslagens bestämmelser om vite, så att Bolagsverket får möjlighet att förelägga den verkställande direktören eller en styrelseledamot att vid vite fullgöra lagens föreskrifter om att ange vissa uppgifter på bolagets webbplats.

4 Ikraftträdande och övergångsfrågor

Förslag: De föreslagna bestämmelserna skall träda i kraft den 1 juli 2006.

Skälen för förslaget: Publicitetsdirektivet skall vara genomfört i nationell lagstiftning senast den 1 januari 2007. De regler som nu föreslås måste således träda i kraft senast vid den tidpunkten. För att minska den administrativa bördan för aktiebolagen i samband med olika anmälnings- och ansökningsärenden, är det emellertid angeläget att de nya reglerna träder i kraft så snart som möjligt.

Hos Bolagsverket pågår ett arbete med att anpassa verkets datasystem och tekniska rutiner till ett elektroniskt ingivningsförfarande. Arbetet är långt framskridet. Med hänsyn härtill bör tiden för ikraftträdande bestämmas till den 1 juli 2006.

Några övergångsbestämmelser behövs inte.

5 Kostnader

Kostnader för det allmänna

För Bolagsverket medför förslagen initiala kostnader för att anpassa IT- och handläggningssystem för en elektronisk ingivning och en fullständig elektronisk ärendehantering. Systemen är dock redan i viss mån anpassade för en elektronisk ingivning. Dessutom har verket infört som rutin att skanna in handlingar som ges in i registreringsärenden. Verkets kostnader för att anpassa systemen bör därför bli förhållandevis begränsade. När det gäller registrering och kungörande på annat språk än svenska behöver däremot delvis nya system och rutiner utvecklas, vilket medför vissa kostnader. Därutöver kan kostnader för vissa informationsinsatser uppkomma.

Bolagsverkets kostnader för handläggning av registrerings- och ansökningsärenden och hantering av årsredovisningar finansieras genom registreringsavgifter. De kostnadsökningar som uppstår för Bolagsverket till följd av förslagen bör finansieras genom höjda avgifter. På längre sikt bör ett system med elektronisk ingivning medföra vissa kostnadsbesparingar för verket.

Förslagen påverkar inte statens finanser.

Kostnader för enskilda

För aktiebolagen medför det nya elektroniska ingivningssystemet minskat arbete. Registreringsanmälningar och årsredovisningshandlingar behöver inte skickas till Bolagsverket per post, vilket leder till förenklad ärendehantering för bolagen och minskade pappers- och portokostnader. Vidare bör arbetet med kompletteringar av bristfälliga anmälningar och ansökningar minska.

För andra enskilda medför de nya reglerna att det blir lättare att få del av uppgifterna i registret. Kostnaderna för att få del av uppgifterna elektroniskt bör också – i vart fall på sikt – bli lägre jämfört med om uppgifterna enbart kan tillhandahållas i pappersform.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Inledning

Aktiebolagslagen (2005:551) och aktiebolagsförordningen (2005:559) innehåller bestämmelser om aktiebolag. Flertalet bestämmelser i aktiebolagsförordningen har ansetts utgöra föreskrifter om verkställighet av lag, som alltså kan meddelas av regeringen utan bemyndigande i lag (se 8 kap. 13 första stycket 1 regeringsformen). Det har bedömts att de föreslagna bestämmelserna om elektronisk ingivning av anmälningar och ansökningar också utgör verkställighetsföreskrifter med undantag av den föreslagna straffbestämmelsen (se avsnitt 3.1–3.4). Det har därför ansetts att enbart den föreslagna straffbestämmelsen skall införas i aktiebolagslagen medan de övriga bestämmelserna bör införas i aktiebolagsförordningen och i föreskrifter som Bolagsverket meddelar (se 8 kap. 13 § tredje stycket).

Det föreslås även vissa ändringar i aktiebolagslagen som avser kungörelse av uppgifter i aktiebolagsregistret och verkan av sådan kungörelse (se avsnitt 3.9–11).

1 kap. 13 §

En handling som enligt denna lag skall vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Bestämmelsen i första stycket gäller också vid undertecknande av intyg enligt denna lag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om undertecknande med s.k. avancerad elektronisk signatur.

Ett nytt *andra stycke* har tillagts om undertecknande av intyg enligt aktiebolagslagen med elektronisk signatur. Bestämmelser om olika slag av intyg som skall lämnas i registrerings- och ansökningsärenden finns i 2 kap. 23 § första stycket 2, 13 kap. 28 § första stycket 3, 14 kap. 44 § första stycket 2, 15 kap. 27 § första stycket 3, 20 kap. 25 § andra stycket, 23 kap. 20 § första stycket 2, 23 kap. 25 § andra stycket, 23 kap. 33 § andra stycket 2, 24 kap. 22 § andra stycket 2 och 24 kap. 27 § andra stycket aktiebolagslagen. Aktiebolagslagen innehåller inte någon uttrycklig bestämmelse om att intyget skall vara undertecknat. I begreppet ”intyg” torde ända ligga ett underförstått krav på undertecknande. Av den föreslagna bestämmelsen i andra stycket följer att ett intyg får undertecknas med en avancerad elektronisk signatur. Om ett intyg upprättas i elektronisk form skall det alltså vara undertecknat med en avancerad elektronisk signatur. Frågan har behandlats i avsnitt 3.2.3.

27 kap. 1 §

Bolagsverket skall föra ett aktiebolagsregister för registrering enligt denna lag eller annan författning.

Av 13 kap. 1 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse framgår att bankaktiebolag skall registreras i bankregistret. När det i denna lag hänvisas till aktiebolagsregistret, skall hänvisningen beträffande bankaktiebolag avse bankregistret.

I fråga om registrering i aktiebolagsregistret av redovisnings- och revisionshandlingar gäller bestämmelserna i årsredovisningslagen (1995:1554) och lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag i stället för bestämmelserna i detta kapitel.

Paragrafen anger bl.a. att Bolagsverket skall föra ett aktiebolagsregister.

I ett nytt *tredje stycke* har angetts att bestämmelserna i årsredovisningslagen och lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag gäller för registreringen i registret av redovisningshandlingar och revisionshandlingar (jfr 8 kap. 3 b § årsredovisningslagen). Bestämmelsen innebär att varken den föreslagna bestämmelsen i aktiebolagslagen om registrering på främmande språk (1 a §) eller bestämmelserna i aktiebolagslagen om kungörande i Post- och Inrikes Tidning (3 §) eller rättsverkan av registrering och kungörande (4 §), skall tillämpas på registrering i aktiebolagsregistret av redovisnings- och revisionshandlingar.

Det har föreslagits att det i årsredovisningslagen skall införas bestämmelser om registrering av årsredovisning i aktiebolagsregistret på främmande språk (8 kap. 3 b § årsredovisningslagen).

En uppgift om att en årsredovisning har getts in till Bolagsverket för offentliggörande skall kungöras enligt bestämmelserna i årsredovisningslagen i en särskild tidning som Bolagsverket ger ut (se 8 kap. 4 § årsredovisningslagen).

27 kap. 1 a §

En registrering i aktiebolagsregistret skall avfattas på svenska. Om det bolag som en registrering avser begär det, skall registreringen dessutom avfattas på annat officiellt språk inom den Europeiska unionen eller på norska eller isländska.

Den som begär att en registrering skall avfattas på annat språk än svenska skall, om Bolagsverket begär det, ge in en översättning av den eller de uppgifter eller handlingar som skall registreras på annat språk än svenska. Översättningen skall vara gjord från svenska till det språk som begäran avser av en översättare som har auktorisation eller motsvarande behörighet.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om vilket språk som en registrering i aktiebolagsregistret skall avfattas på. Frågan har behandlats i avsnitt 3.10.

Av *första styckets* första mening framgår att en registrering alltid skall vara avfattad på svenska.

Av andra meningen framgår att om det bolag som en registrering avser begär det, skall registreringen avfattas även på annat officiellt språk inom den Europeiska unionen eller på norska eller isländska. I Europeiska gemenskapens fördrag och i anslutningsfördrag anges vilka språk som är officiella inom unionen. För närvarande finns det 20 officiella språk inom unionen.

En begäran om att en registrering skall avfattas på annat språk skall göras i samband med anmälan om registrering. Det är alltså inte möjligt att begära att befintliga uppgifter i aktiebolagsregistret skall registreras på ett nytt språk.

Av *andra stycket* framgår att Bolagsverket får begära att en översättning av den eller de handlingar eller uppgifter om skall registreras på annat språk än svenska ges in. Översättningen skall vara gjord från svenska till det språk som begäran avser. Vid begäran om att vanliga slag av ändringsanmälningar, såsom byte av styrelseledamot, skall registreras på särskilt etablerade språk, såsom engelska, torde det i allmänhet inte vara nödvändigt för Bolagsverket att begära att bolaget ger in någon översättning utan verket kan då självt ombesörja översättningen.

En översättning skall vara gjord av en översättare som har auktorisation eller motsvarande behörighet. Kammarkollegiet prövar frågor om auktorisation för översättare (se lagen [1975:588] med bemyndigande att meddela föreskrifter om auktorisation och godkännande av översättare och tolkar samt förordningen [1985:613] om auktorisation av tolkar och översättare). Även en översättare som har motsvarande behörighet skall godtas, t.ex. godkännande i något annat EU-land än Sverige.

Bolagsverket skall genast kungöra i Post- och Inrikes Tidningar det som registreras i aktiebolagsregistret. Av föreslagen ändring i 3 § följer att kungörelse skall avfattas på samma språk som registreringen.

27 kap. 3 §

Bolagsverket skall genast kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som har registrerats i aktiebolagsregistret. Beslut om konkurs eller företagsrekonstruktion skall dock inte kungöras enligt denna lag.

En kungörelse som avser en ändring i ett förhållande som tidigare har förts in i registret skall endast ange ändringens art.

En kungörelse skall avfattas på samma språk som registreringen i aktiebolagsregistret.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Bolagsverkets skyldighet att kungöra det som har införts i aktiebolagsregistret.

I ett nytt *tredje stycke* anges att en kungörelse skall avfattas på samma språk som registreringen. Om registreringen har gjorts enbart på svenska, skall kungörelsen avfattas på svenska. Om registrering efter begäran (se 1 a §) har avfattas även på något annat språk, skall kungörelse avfattas även på det eller de språken. Frågan har behandlats i avsnitt 3.10.

27 kap. 4 §

Det som enligt denna lag eller särskilda bestämmelser har förts in i aktiebolagsregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det enligt 3 § har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar. Detta gäller dock inte beträffande rättshandlingar eller andra åtgärder som har vidtagits före den sextonde dagen efter kungörandet, om tredje man visar att det var omöjligt för honom eller henne att känna till det som har kungjorts.

I fråga om rättshandlingar och andra åtgärder som har vidtagits innan sådant kungörande som avses i första stycket har skett, kan bolaget inte

åberopa det förhållande som blivit eller bort bli infört i registret mot någon annan än den som bolaget visar har känt till förhållandet.

I paragrafen finns bestämmelser om rättsverkan av att uppgift registreras i aktiebolagsregistret och kungörs i Post- och Inrikes Tidningar.

Paragrafens två första stycken kvarstår oförändrade. Bestämmelserna i tredje stycket i paragrafens hittills gällande lydelse har flyttats till 4 a §.

27 kap. 4 a §

Om det som har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar inte stämmer överens med vad som har införts i aktiebolagsregistret, kan bolaget inte åberopa kungörelsens innehåll mot tredje man. Tredje man kan dock åberopa kungörelsens innehåll mot bolaget, om bolaget inte visar att han eller hon kände till vad som har förts in i aktiebolagsregistret.

Om en uppgift har förts in i aktiebolagsregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar såväl på svenska som i översättning till ett främmande språk och översättningen avviker från den svenska språkversionen, kan bolaget inte åberopa översättningen mot tredje man. Tredje man kan dock åberopa översättningen mot bolaget, om bolaget inte visar att han eller hon kände till den svenska språkversionen.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om rättsverkan vid vissa slag av oriktiga registreringar i aktiebolagsregistret och kungörelser.

Första stycket, som motsvarar tredje stycket i 4 § i den paragrafens hittills gällande lydelse, innehåller bestämmelser om rättsverkan om det som har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar inte stämmer överens med vad som har införts i aktiebolagsregistret.

Med anledning av ändringar i publicitetsdirektivet har det införts bestämmelser om att uppgifter får registreras i aktiebolagsregistret och kungöras på annat språk än svenska (se 1 a och 3 §§ ovan). *Andra stycket* innehåller bestämmelser om rättsverkan av att uppgift som har registrerats och kungjorts på annat språk än svenska inte stämmer överens med de uppgifter som har registrerats och kungjorts på svenska. Bestämmelserna innebär att om den utländska språkversionen avviker från den svenska, får bolaget inte åberopa den utländska språkversionen. Tredje man får dock åberopa den utländska språkversionen, om bolaget inte visar att han eller hon kände till den svenska versionen. Bestämmelsen motsvaras av den nya artikel 3a.4 i publicitetsdirektivet. Frågan har behandlats i avsnitt 3.10.

27 kap. 9 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter i ärenden om registrering enligt denna lag.

Regeringen meddelar föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om avgifter i registreringsärenden.

Ett nytt *andra stycke* har tillagts. Detta innehåller en upplysning om att regeringen meddelar närmare föreskrifter om ingivning av registreringsanmälningar. Sådana föreskrifter har förts in i aktiebolagsförordningen.

28 kap. 5 §

Ett aktiebolags brev, fakturor, orderblanketter *och webbplats* skall ange bolagets firma, den ort där styrelsen har sitt säte samt bolagets organisationsnummer enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m. fl. Om bolaget har gått i likvidation, skall också detta anges.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet för aktiebolag att i brev, fakturor och orderblanketter ange uppgifter om bolagets firma, säte, organisationsnummer m.m. Bestämmelserna anses tillämpliga på alla brev, även sådana som sänds elektroniskt, t.ex. med e-mail eller fax (se Andersson m.fl., Aktiebolagslagen, en kommentar, del II, med supplement 4 s. 16:10).

I paragrafen har lagts till att även bolagets webbplats skall innehålla de nämnda uppgifterna om firma m.m.

Om bolaget inte följer bestämmelsen, kan Bolagsverket förelägga företrädare för bolaget att vid vite se till att bolagets skyldigheter fullföljs (se 30 kap. 3 § första stycket 2). Frågan har behandlats i avsnitt 3.11.

30 kap. 2 §

Den som uppsåtligen

1. lämnar osann uppgift i ett intyg eller någon annan urkund enligt denna lag och som upprättas i elektronisk form,

2. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller

3. lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt författning angående verkställighet av denna lag lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Vad som sägs i första stycket gäller också den som begår en sådan gärning som avses i första stycket 3 av grov oaktsamhet.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

I paragrafen, som är ny, har införts straffbestämmelser som omfattar lämnande av vissa osanna uppgifter elektroniskt. Frågan har behandlats i avsnitt 3.4. Bestämmelserna har utformats med bestämmelserna om osann försäkran och osant intygande, 15 kap. 10 och 11 §§ brottsbalken, som förebilder.

En förutsättning för straffansvar är att åtgärden innebär fara i bevishänseende. I tre punkter anges tre olika slag av gärningar för vilka kan följa straff.

Bestämmelsen i *första stycket 1* omfattar osann uppgift som lämnas i intyg eller någon annan urkund enligt aktiebolagslagen, dvs. aktiebolagsförordningen (2005:559). I aktiebolagslagen finns bestämmelser om olika slag av intyg som skall lämnas i registrerings- och ansöknings-

ärenden (se 2 kap. 23 § första stycket 3, 13 kap. 28 § första stycket 3, 14 kap. 44 § första stycket 2, 15 kap. 27 § första stycket 3, 20 kap. 25 § andra stycket, 23 kap. 20 § första stycket 2, 23 kap. 25 § andra stycket, 23 kap. 33 § andra stycket 2, 24 kap. 22 § andra stycket 2 och 24 kap. 27 § andra stycket). Bestämmelsen omfattar även andra urkunder enligt aktiebolagslagen, t.ex. yttrande från revisor och styrelse- eller stämprotokoll (se t.ex. 2 kap. 19 § och 30 § första stycket 2 aktiebolagslagen). En förutsättning för straffansvar är att intyget eller urkunden har upprättats elektroniskt.

Första stycket 2 avser oriktigt bestyrkande av att en elektronisk handling som lämnas i ett registrerings- eller ansökningsärende enligt aktiebolagslagen stämmer överens med originalet. Om någon oriktigt intygar att en elektronisk kopia stämmer överens med originalet och åtgärden innebär fara i bevishänseende, utgör det alltså ett brott enligt förevarande bestämmelse.

Det kan givetvis förekomma att en handling som har skannats in är förfalskad, t.ex. att en styrelseledamots namnteckning har skrivits av annan person än styrelseledamoten själv. Även en förfalskad handling är dock att betrakta som original enligt förevarande bestämmelse. Att intyga att den elektroniska handlingen överensstämmer med originalet kan därför inte medföra straffansvar enligt första stycket 2. Det gäller även om den som bestyrker den elektroniska handlingen känner till att handlingen är förfalskad. Genom att den handlingen i de flesta fall får anses ha blivit åberopad genom ingivningen kan förfarandet emellertid vara straffbart enligt bestämmelsen om brukande av falsk urkund i 14 kap. 9 § brottsbalken.

I vissa ansöknings- och anmälningsärenden enligt aktiebolagslagen skall vissa uppgifter lämnas på heder och samvete. Bl.a. skall vid registrering av ett aktiebolag på heder och samvete lämnas uppgift om att stiftarna och styrelseledamöterna inte är i konkurs eller har förvaltare och att vissa uppgifter om val stämmer överens med de beslut som bolaget har fattat (se 1 kap. 3 § tredje stycket och 4 § första stycket 2 aktiebolagsförordningen [2005:559]). I ärende om tillstånd att verkställa fusionsplan, skall en försäkran på heder och samvete lämnas av bolagens styrelse om att fusionen inte har förbjudits (se 1 kap. 32 § första stycket aktiebolagsförordningen). Samma slag av intyg skall lämnas i ärende om tillstånd att verkställa delningsplan (se 1 kap. 38 § första stycket aktiebolagsförordningen). Det har föreslagits att en försäkran på heder och samvete skall få lämnas elektroniskt och signeras med en elektronisk signatur (se avsnitt 3.2.2 och 3.3). I *första stycket 3* har införts en straffbestämmelse avseende osann uppgift eller förtigande av sanning som lämnas uppsåtligen i en sådan försäkran som lämnas elektroniskt.

Straffansvar enligt första stycket 1–3 förutsätter att gärningen begås uppsåtligen. Av *andra stycket* följer att om någon av grov oaktsamhet begår sådan gärning som avses i första stycket 3, dvs. lämnar oriktigt uppgift eller förtiger sanning i en försäkran på heder och samvete, utgör det också brott.

Straffet för brotten är böter eller fängelse i högst sex månader. Om brott som avses i första stycket är att anses som grovt är, enligt *tredje stycket*, straffet i stället fängelse i högst två år.

Eftersom fängelse ingår i straffskalan, är bestämmelserna i brottsbalken om medverkan tillämpliga (se 23 kap. 4 § brottsbalken).

30 kap. 3 §

Bolagsverket kan vid vite förelägga den verkställande direktören eller en styrelseledamot att fullgöra skyldighet enligt denna lag eller annan författning att

1. hos verket göra en behörig anmälan för registrering i aktiebolagsregistret,

2. på bolagets brev, fakturor, orderblanketter *och webbplats* lämna sådana uppgifter som anges i 28 kap. 5 §.

Föreläggande enligt första stycket 1 får inte meddelas, om underlåtenheten att göra anmälan medför att den fråga som bolagsstämman eller styrelsen har beslutat om faller eller att bolaget blir skyldigt att gå i likvidation.

Frågor om utdömning av vite prövas av Bolagsverket.

Paragrafen, som motsvarar den nuvarande 30 kap. 2 §, innehåller bestämmelser om i vilka fall Bolagsverket kan vitesförelägga företrädare för ett bolag att fullgöra skyldighet att göra registreringsanmälan (första stycket 1) eller lämna föreskrivna uppgifter på bolagets brev etc. (första stycket 2).

Ett tillägg har gjorts i *första stycket 2*. Av tillägget följer att vitesföreläggande kan användas även när bolaget underlåter att lämna föreskrivna uppgifter på sin webbplats (se ovan 28 kap. 5 § andra stycket och författningskommentaren till den paragrafen). Frågan har behandlats i avsnitt 3.11.

6.2 Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

2 kap. 5 §

Årsredovisningen skall avfattas på svenska i vanlig läsbar form. *I aktiebolag får den i stället upprättas i elektronisk form.*

I paragrafen regleras formen för upprättande av årsredovisning. Begreppet ”vanlig läsbar form” innebär ett krav på pappersform (se prop. 1995/96:10 s. 186). Ett tillägg har gjorts för att möjliggöra upprättande av årsredovisning i elektronisk form i aktiebolag. I bokföringslagens (1999:1078) terminologi motsvaras ”elektronisk form” av ”maskinläsbart medium” (se 7 kap. 1 § första stycket 3 bokföringslagen). Kravet på att årsredovisningen skall vara avfattad på svenska gäller oavsett om den har upprättats i pappersform eller elektronisk form. Frågan har behandlats i avsnitt 3.6.

2 kap. 7 §

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, skall årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, skall även denne skriva under årsredovisningen. *I aktiebolag får årsredovisningen under-*

tecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om elektroniska signaturer.

I handelsbolag skall årsredovisningen skrivas under av samtliga o begränsat ansvariga delägare.

I stiftelser med anknuten förvaltning skall årsredovisningen skrivas under av förvaltaren eller, om ett handelsbolag är stiftelsens förvaltare, av samtliga bolagsmän som företräder bolaget.

I övriga företag skall årsredovisningen skrivas under av den redovisningsskyldige eller dennes ställföreträdare.

Om någon av dem som undertecknar årsredovisningen har anmält en avvikande mening, skall yttrandet fogas till redovisningen. I fall som avses i första stycket gäller detta dock endast om den avvikande meningen har antecknats till styrelsens protokoll.

Årsredovisningen skall innehålla uppgift om den dag då den undertecknades.

Paragrafen innehåller regler om underskrift av årsredovisningen.

Ett tillägg har gjorts i *första stycket*. Av detta följer att undertecknandet av en årsredovisning i ett aktiebolag kan ske med s.k. avancerad elektronisk signatur. Därmed finns det inte något hinder mot att årsredovisningshandlingarna i ett aktiebolag helt och hållet upprättas som elektroniska dokument (se 1 kap. 13 § jämförd med 9 kap. 29 § aktiebolagslagen [2005:551]). Även en koncernredovisning kan undertecknas med en elektronisk signatur (se 7 kap. 7 § jämförd med 2 kap. 7 § årsredovisningslagen). Frågan har behandlats i avsnitt 3.6.

8 kap. 3 a §

Handlingar som avses i 3 § första stycket 1 får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten enligt föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Bolagsverket meddelar.

Ett bevis om fastställelse enligt 3 § första stycket 1 får undertecknas med en elektronisk signatur. Närmare föreskrifter om den elektroniska signaturen meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Bolagsverket.

Om en handling som avses i första stycket ges in elektroniskt, skall den elektroniska handlingens överensstämmelse med originalet vara bestyrkt enligt föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Bolagsverket meddelar.

Den som lämnar osann uppgift i ett intyg som avses i andra stycket eller oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet enligt tredje stycket döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är att anse som grovt, till fängelse i högst två år.

I paragrafen, som är ny, har införts bestämmelser som möjliggör elektronisk överföring av årsredovisningshandlingar avseende aktiebolag till Bolagsverket. Frågan har behandlats i avsnitt 3.6.

Enligt 3 § första stycket 1 skall den skyldighet att offentliggöra årsredovisningen som följer av bestämmelser i bokföringslagen (1999:1078) i fråga om aktiebolag fullgöras på så sätt att bestyrkta kopia av årsredovisningshandlingarna ges in till Bolagsverket inom en månad efter det att bolagsstämman har fastställt balansräkningen och resultaträkningen. På kopian av årsredovisningen skall en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts, s.k. fastställelseintyg. Lagens utgångspunkt är sålunda

att årsredovisningshandlingarna skall ges in till Bolagsverket i sedvanlig skriftlig form.

I *första stycket* har införts bestämmelser om att handlingar som avses i första stycket får ges in elektroniskt enligt föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Bolagsverket meddelar. Bestämmelsen omfattar samtliga handlingar som enligt 3 § första stycket skall ges in till Bolagsverket, dvs. både årsredovisningshandlingar och revisionsberättelse.

Som framgår av avsnitt 3.6 är avsikten att en årsredovisning och en revisionsberättelse som undertecknats med en avancerad elektronisk signatur alltid skall få ges in elektroniskt. Vidare är avsikten att det skall meddelas föreskrifter om hur en elektronisk kopia av en årsredovisning eller en revisionsberättelse som har upprättats i pappersform skall tas fram.

Andra stycket innehåller regler om undertecknande av s.k. fastställelseintyg. Det anges att undertecknande får ske med en elektronisk signatur enligt föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Bolagsverket meddelar.

Som nyss nämnts är avsikten att det skall meddelas föreskrifter om att årsredovisning eller revisionsberättelse som har upprättats i pappersform skall få ges in som en elektronisk kopia. I *tredje stycket* har införts bestämmelser om att en elektronisk kopia av en årsredovisning eller en revisionsberättelse skall vara bestyrkt enligt föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Bolagsverket meddelar. Avsikten är att det skall meddelas föreskrifter om att den elektroniska kopian skall bestyrkas med en elektronisk signatur som uppfyller vissa krav.

I *fjärde stycket* har införts en straffbestämmelse, som avser osann uppgift i s.k. fastställelseintyg som lämnas elektroniskt och oriktigt bestyrkande av en elektronisk handlings överensstämmelse med originalet. Den har utformats med bestämmelsen om osant intygande, 15 kap. 11 § brottsbalken, som förebild.

För straffansvar förutsätts dels att det i fastställelseintyg som lämnas elektroniskt enligt andra stycket har lämnats osann uppgift eller att det enligt tredje stycket oriktigt har bestyrkts att en sådan handling som avses i första stycket stämmer överens med originalet, dels att det föreligger fara i bevishänseende. Endast uppsåtliga gärningar föranleder straffansvar.

Det kan givetvis förekomma att en årsredovisning som skannats in är förfalskad, t.ex. att styrelseledamotens namnteckning har skrivits av någon annan person än styrelseledamoten själv. Även en sådan handling är dock att betrakta som original i tredje styckets mening. Att intyga att den elektroniska handlingen överensstämmer med originalet kan därför inte medföra straffansvar enligt fjärde stycket. Genom att den förfalskade årsredovisningen i de flesta fall får anses ha blivit åberopad genom ingivningen kan förfarandet emellertid vara straffbart enligt bestämmelsen om brukande av falsk urkund i 14 kap. 9 § brottsbalken.

Straffet för osann uppgift i fastställelseintyg respektive oriktigt bestyrkande är böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet är att anses som grovt, är straffet i stället fängelse i högst två år.

Eftersom fängelse ingår i straffskalan, är bestämmelserna i brottsbalken om medverkan tillämpliga (se 23 kap. 4 § brottsbalken).

8 kap. 3 b §

Registreringsmyndigheten skall registrera årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag i aktiebolagsregistret.

Registreringen skall avfattas på svenska. Om det bolag som en registrering avser begär det, skall registreringen dessutom avfattas på annat officiellt språk inom den Europeiska unionen eller på norska eller isländska.

Den som begär att en registrering skall avfattas på annat språk än svenska skall, om Bolagsverket begär det, ge in en översättning av den eller de uppgifter eller handlingar som skall registreras på annat språk än svenska. Översättningen skall vara gjord från svenska till det språk som begäran avser av en översättare som har auktorisation eller motsvarande behörighet.

I paragrafen, som är ny, har införts bestämmelser om att årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag som har getts in till Bolagsverket för offentliggörande skall registreras i aktiebolagsregistret. Bestämmelsen skall tillämpas också på koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse (se 8 kap. 16 §) och delårsrapporter (se 9 kap. 2 §).

Av första stycket följer att Bolagsverket skall registrera årsredovisning och revisionsberättelse i aktiebolagsregistret.

Andra och tredje stycket innehåller bestämmelser om att registreringen skall avfattas på svenska men att den, om bolaget begär det, skall avfattas även på annat språk. Bestämmelserna motsvarar dem som har införts i 27 kap. 1 a § aktiebolagslagen, varför det hänvisas till författningskommentaren avseende den paragrafen (se ovan avsnitt 3.10).

8 kap. 4 §

När årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag eller handelsbolag har getts in till registreringsmyndigheten, skall myndigheten kungöra detta. Kungörandet skall ske i en tidning som myndigheten ger ut.

En kungörelse skall avfattas på svenska. Om det har begärts att årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag skall registreras i aktiebolagsregistret på annat språk än svenska, skall kungörelsen dessutom avfattas på det eller de språken.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om sådant kungörande.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kungörande av årsredovisning och revisionsberättelse. Bestämmelserna har ansetts tillgodose publicitetsdirektivets krav på kungörande (se artikel 3.4 i publicitetsdirektivet).

Bestämmelserna i *andra stycket* i paragrafens hittills gällande lydelse har flyttats till ett nytt tredje stycke. I andra stycket har införts bestämmelser om att en kungörelse skall avfattas på svenska och att om det har begärts att handlingarna skall registreras i aktiebolagsregistret på annat språk än svenska, skall kungörelsen dessutom avfattas på det eller de språken. Frågan har behandlats i avsnitt 3.10.

9 kap. 1 §

Följande företag skall minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en särskild redovisning (delårsrapport):

1. företag som avses i 2 kap. 1 § andra stycket eller 7 kap. 4 § andra stycket, och

2. företag som enligt 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag är skyldiga att upprätta koncernredovisning enligt de lagarna.

Delårsrapporten skall avse företagets verksamhet från räkenskapsårets början. Minst en rapport skall omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.

Delårsrapporten skall avfattas på svenska i vanlig läsbar form. *I aktiebolag får den i stället upprättas i elektronisk form.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet för vissa företag att upprätta delårsrapport.

Tredje stycket innehåller bestämmelser om att delårsrapporter skall avfattas på svenska och upprättas i vanlig läsbar form, dvs. pappersform. Ett tillägg har gjorts som innebär att delårsrapport i aktiebolag i stället får upprättas elektronisk form (jfr 2 kap. 5 §). Frågan har behandlats i avsnitt 3.6.

9 kap. 2 §

En delårsrapport skall hållas tillgänglig hos företaget för var och en som vill ta del av den. En kopia skall genast sändas till en sådan aktieägare, bolagsman eller medlem som begär det och uppger sin postadress. En delårsrapport som avses i 1 § andra stycket andra meningen skall senast två månader efter rapportperiodens utgång offentliggöras i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 3–3 b §§.

Om delårsrapport inte ges in till registreringsmyndigheten i rätt tid, tillämpas 8 kap. 13 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet att ge in delårsrapport till registreringsmyndigheten för offentliggörande.

En hänvisning till de nya reglerna om elektronisk överföring och registrering av årsredovisningshandlingar för aktiebolag har gjorts i *första stycket*. Delårsrapporter i aktiebolag skall således kunna ges in till registreringsmyndigheten elektroniskt på motsvarande sätt som årsredovisningshandlingar.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2003/58/EG

av den 15 juli 2003

om ändring av rådets direktiv 68/151/EEG när det gäller krav på offentlighet i vissa typer av bolag

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 44.2 g i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) I rådets första direktiv 68/151/EEG av den 9 mars 1968 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen ⁽⁴⁾ anges kraven för bolag med begränsat ansvar att obligatoriskt offentliggöra ett antal handlingar och uppgifter.
- (2) Under fjärde fasen av initiativet SLIM (Simpler Legislation for the Internal Market – Enklare lagstiftning på den inre marknaden) som kommissionen inledde i oktober 1998, framlade en arbetsgrupp om bolagsrätt i september 1999 en rapport om förenkling av de första och andra bolagsrättsliga direktiven som innehöll vissa rekommendationer.
- (3) En modernisering av direktiv 68/151/EEG enligt riktlinjerna i dessa rekommendationer bör bidra till att göra bolagsinformationen lättare och snabbare tillgänglig för berörda parter samt att förenkla de formella kraven på offentliggörande för bolagen.
- (4) Förteckningen över bolag som omfattas av direktiv 68/151/EEG bör uppdateras för att hänsyn skall tas till nya bolagsformer som har införts eller som avskaffats på nationell nivå sedan direktivet antogs.
- (5) Sedan 1968 har flera direktiv antagits i syfte att harmonisera kraven på de redovisningshandlingar som bolagen

måste upprätta, nämligen rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 om årsbokslut i vissa typer av bolag ⁽⁵⁾, rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 om sammanställd redovisning ⁽⁶⁾, rådets direktiv 86/635/EEG av den 8 december 1986 om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut ⁽⁷⁾ och rådets direktiv 91/674/EEG av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag ⁽⁸⁾. Hänvisningarna i direktiv 68/151/EEG till de redovisningshandlingar som skall offentliggöras enligt dessa direktiv bör ändras med hänsyn till dessa.

- (6) I samband med den eftersträvade moderniseringen och utan att det påverkar sådana materiella krav och formaliteter som fastställs i medlemsstaternas lagstiftning bör bolagen kunna välja att ge in sina obligatoriska handlingar och uppgifter på papper eller på elektronisk väg.
- (7) Berörda parter bör kunna erhålla kopior från registret av dessa handlingar och uppgifter på papper eller på elektronisk väg.
- (8) Medlemsstaterna bör kunna besluta om att ge ut sina nationella tidningar, som är avsedda för offentliggörandet av obligatoriska handlingar och uppgifter, på papper eller i elektronisk form eller att ersätta ett sådant offentliggörande med lika effektiva metoder.
- (9) Tillgången till bolagsinformation över nationsgränserna bör förbättras genom att, utöver det obligatoriska offentliggörandet på ett officiellt språk i bolagets medlemsstat, de bolag som så önskar tillåts offentliggöra handlingar och uppgifter på ytterligare språk. Tredje man som handlar i god tro bör kunna förlita sig på sådana översättningar.
- (10) Det bör klargöras att de obligatoriska uppgifter som avses i artikel 4 i direktiv 68/151/EG skall anges i alla brev och orderblanketter som används av bolagen, oavsett om de är i pappersform eller i någon annan form. Med tanke på den tekniska utvecklingen bör det också föreskrivas att samma uppgifter skall förekomma på bolagens webbplatser.
- (11) Direktiv 68/151/EEG bör ändras i enlighet med detta.

⁽¹⁾ EGT C 227 E, 24.9.2002, s. 377.

⁽²⁾ EUT C 85, 8.4.2003, s. 13.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 12 mars 2003 (ännu ej offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 11 juni 2003.

⁽⁴⁾ EGT L 65, 14.3.1968, s. 8. Direktivet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.

⁽⁵⁾ EGT L 222, 14.8.1978, s. 11. Direktivet senast ändrat genom rådets direktiv 2003/38/EG (EUT L 15.5.2003, s. 22).

⁽⁶⁾ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2003/51/EG (EUT L 178, 17.7.2003, s. 16).

⁽⁷⁾ EGT L 372, 31.12.1986, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2003/51/EG.

⁽⁸⁾ EGT L 374, 31.12.1991, s. 7.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 68/151/EEG ändras på följande sätt:

1. I artikel 1

a) skall tredje strecksatsen ersättas med följande:

”— I Frankrike:

la société anonyme, la société en commandite par actions, la société à responsabilité limitée, la société par actions simplifiée.”,

b) skall sjätte strecksatsen ersättas med följande:

”— I Nederländerna:

de naamloze vennootschap, de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.”,

c) skall nionde strecksatsen ersättas med följande:

”— I Danmark:

aktieselskab, kommanditaktieselskab, anpartsselskab.”,

d) skall fjortonde strecksatsen ersättas med följande:

”— I Finland:

yksityinen osakeyhtiö/privat aktiebolag, julkinen osakeyhtiö/publikt aktiebolag.”.

2. I artikel 2

a) skall punkt 1 f ersättas med följande:

”f) (De redovisningshandlingar för varje räkenskapsår som obligatoriskt skall offentliggöras enligt rådets direktiv 78/660/EEG (*), 83/349/EEG (**), 86/635/EEG (***) och 91/674/EEG (****)).

(*) EGT L 222, 14.8.1978, s. 11. Direktivet senast ändrat genom rådets direktiv 2003/38/EG (EUT L 120, 15.5.2003, s. 22).

(**) EGT L 193, 18.7.1983, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2003/51/EG (EUT L 178, 17.7.2003, s. 16).

(***) EGT L 372, 31.12.1986, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2003/51/EG.

(****) EGT L 374, 31.12.1991, s. 7.”,

b) skall punkt 2 utgå.

3. Artikel 3 skall ersättas med följande:

”Artikel 3

1. I varje medlemsstat skall en akt läggas upp för varje bolag i det centrala register, handelsregister eller bolagsregister där bolaget är registrerat.

2. Alla handlingar och uppgifter som är offentliga enligt artikel 2 skall förvaras i akten eller föras in i registret; av akten skall alltid framgå vad som har förts in i registret.

Medlemsstaterna skall se till att bolagen och samtliga övriga personer och organ som är anmälningsskyldiga eller skyldiga att medverka kan ge in alla handlingar och uppgifter som skall offentliggöras enligt artikel 2 i elektronisk form

senast den 1 januari 2007. Dessutom kan medlemsstaterna ålägga alla bolag eller vissa kategorier av bolag att ge in alla dessa handlingar och uppgifter eller vissa slag av dem i elektronisk form.

Alla handlingar och uppgifter som avses i artikel 2 som getts in från och med senast den 1 januari 2007, oavsett om det är i pappersform eller elektronisk form, skall införas i registret eller omskrivas i detta i elektronisk form. Medlemsstaterna skall därför se till att alla handlingar och uppgifter som ges in i pappersform från och med senast den 1 januari 2007 omvandlas till elektronisk form i registret.

Handlingar och uppgifter som avses i artikel 2 och som har getts in i pappersform fram till senast den 31 december 2006 behöver inte automatiskt omvandlas till elektronisk form i registret. Medlemsstaterna skall dock se till att de omvandlas till elektronisk form efter det att en ansökan om offentliggörande i elektronisk form mottagits, vilken inlämnats i enlighet med de regler som antagits för att genomföra punkt 3.

3. En fullständig eller partiell kopia av de handlingar och uppgifter som avses i artikel 2 måste finnas att tillgå på begäran. Från och med senast den 1 januari 2007 kan ansökan inlämnas till registret i pappersform och i elektronisk form enligt den sökandes val.

Senast från och med ett datum som varje medlemsstat får välja, dock senast den 1 januari 2007, skall kopior enligt första stycket kunna fås från registret i pappersform och i elektronisk form enligt den sökandes val. Detta gäller för alla handlingar och uppgifter, oberoende av om de har getts in före eller efter det utvalda datumet. Medlemsstaterna får dock besluta att handlingar och uppgifter som senast den 31 december 2006 har getts in i pappersform, eller vissa kategorier av dessa, inte skall kunna fås från registret i elektronisk form, om en viss angiven period har löpt från den tidpunkt då de inkommit till den tidpunkt då ansökan lämnades in till registret. Denna period får inte vara mindre än tio år.

Priset för att få en kopia av sådana handlingar och uppgifter som avses i artikel 2 eller delar av dem i pappersform eller i elektronisk form får inte överstiga den administrativa kostnaden.

Papperskopior skall vara bestyrkta om inte beställaren avstår från det. Elektroniska kopior får inte vara bestyrkta förutom när beställaren uttryckligen begär detta.

Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att bestyrkandet av elektroniska kopior skall garantera att deras ursprung är autentiskt och att deras innehåll är fullständigt med hjälp av åtminstone en sådan avancerad elektronisk signatur som avses i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/93/EG av den 13 december 1999 om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer (*).

4. De i punkt 2 avsedda handlingarna och uppgifterna skall offentliggöras i den av medlemsstaten utsedda nationella tidningen, antingen genom att de helt eller delvis återges eller genom hänvisning till den handling som tagits in i akten eller förts in i registret. Den utsedda nationella tidningen kan vara en tidning i elektronisk form.

Medlemsstaterna får besluta att ersätta offentliggörandet i den nationella tidningen med en lika effektiv metod som i vart fall skall inbegripa användning av ett system varigenom den offentliggjorda informationen är tillgänglig i kronologisk ordning via en central elektronisk plattform.

5. Bolaget får åberopa handlingar och uppgifter mot tredje man först sedan de har offentliggjorts enligt punkt 4, om inte bolaget visar att tredje man kände till handlingen eller uppgiften.

När det gäller åtgärder som vidtas före den sextonde dagen efter offentliggörandet får en handling eller en uppgift dock inte åberopas mot en tredje man som visar att det var omöjligt för honom att känna till handlingen eller uppgiften.

6. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att hindra bristande överensstämmelse mellan vad som offentliggörs i enlighet med punkt 4 och vad som framgår av registret eller akten.

Vid bristande överensstämmelse får den i enlighet med punkt 4 offentliggjorda texten inte åberopas mot tredje man. Denne får emellertid åberopa den sistnämnda texten, om inte bolaget visar att tredje man kände till den i registret eller akten intagna texten.

7. Dessutom får tredje man alltid åberopa sådana handlingar och uppgifter i fråga om vilka formaliteterna för offentliggörandet ännu inte har fullföljts, om inte handlingarna eller uppgifterna saknar rättsverkan på grund av det bristfälliga offentliggörandet.

8. Med 'i elektronisk form' avses i denna artikel att informationen sänds vid utgångspunkten och tas emot vid slutpunkten med hjälp av elektronisk utrustning för behandling (inbegripet digital signalkomprimering) och lagring av uppgifter, och i sin helhet sänds, befordras och tas emot genom tråd, radio, optiska medel eller andra elektromagnetiska medel i enlighet med medlemsstaternas bestämmelser.

(*) EGT L 13, 19.1.2000, s. 12.”

4. Följande artikel skall införas:

”Artikel 3a

1. De handlingar och uppgifter som skall offentliggöras enligt artikel 2 skall upprättas och ges in på ett av de språk som tillåts enligt de språkregler som gäller i den medlemsstat i vilken den akt som avses i artikel 3.1 har lagts upp.

2. Utöver det obligatoriska offentliggörande som avses i artikel 3 skall medlemsstaterna tillåta att de i artikel 2 avsedda offentliga handlingarna och uppgifterna offentliggörs i enlighet med bestämmelserna i artikel 3 på vilket eller vilka som helst av gemenskapens officiella språk.

Medlemsstaterna får kräva att översättningen av sådana handlingar och uppgifter skall vara auktoriserad.

Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att underlätta tredje mans tillgång till de på frivillig basis offentliggjorda översättningarna.

3. Utöver det obligatoriska offentliggörande som avses i artikel 3 och det offentliggörande som är tillåtet enligt punkt 2 i den här artikeln kan medlemsstaterna tillåta att de i artikel 2 avsedda handlingarna och uppgifterna offentliggörs i enlighet med artikel 3 på vilket eller vilka andra språk som helst.

Medlemsstaterna får kräva att översättningen av sådana handlingar och uppgifter skall vara auktoriserad.

4. Vid avvikelser mellan de handlingar och uppgifter som offentliggjorts på registrets officiella språk och den på frivillig basis offentliggjorda översättningen får översättningen inte åberopas gentemot tredje man. Tredje man får dock åberopa de på frivillig basis offentliggjorda översättningarna om inte bolaget visar att han hade kännedom om den version som har varit föremål för det obligatoriska offentliggörandet.”

5. Artikel 4 skall ersättas med följande:

”Artikel 4

Medlemsstaterna skall föreskriva att det i brev och orderblanketter, oavsett om de är i pappersform eller om något annat medium utnyttjas, skall anges följande:

- a) De uppgifter som krävs för att identifiera det register där den i artikel 3 nämnda akten är upplagd samt bolagets nummer i registret.
- b) Bolagets rättsliga form och dess säte samt, i förekommande fall, att bolaget har trätt i likvidation.

Om bolagets kapital nämns i dessa handlingar skall det tecknade och inbetalda kapitalet anges.

Medlemsstaterna skall föreskriva att ett bolags eventuella webbplats skall innehålla åtminstone de uppgifter som nämns i första stycket och, i förekommande fall, uppgifter om det tecknade och inbetalda kapitalet.”

6. Artikel 6 skall ersättas med följande:

”Artikel 6

Medlemsstaterna skall föreskriva lämpliga påföljder åtminstone för det fall att

- a) redovisningshandlingarna inte offentliggörs enligt vad som föreskrivs i artikel 2.1 f,
- b) de obligatoriska uppgifter som avses i artikel 4 inte lämnas i de där nämnda handlingarna eller på bolagets webbplats.”

Artikel 2

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 31 december 2006. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

3. Kommissionen skall senast den 1 januari 2012 för Europaparlamentet och rådet lägga fram en rapport, vid behov åtföljd av ett förslag om ändring av direktivet mot bakgrund av de erfarenheter som gjorts vid dess tillämpning samt av direktivets syfte och av den tekniska utveckling som då konstateras.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 15 juli 2003.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

Ordförande

På rådets vägnar

G. TREMONTI

Ordförande
